

De Lichtbrenger

voor zoekers naar waarheid

Lucifer®

*Actuele onderwerpen gezien in het licht van de Oude Wijsheid of Theo-sofia:
de gemeenschappelijke bron van alle grote wereldreligies, filosofieën en wetenschappen*

Themanummer

ITC 2017
International
Theosophical
Conferences

Hoe kunnen we
een kern van
broederschap
vormen, zodat
we een helende
kracht in de
wereld zijn?

Uitgave van Stichting I.S.I.S. (International Study-centre for Independent Search for truth)

Foto omslag:

De Liberty Bell is een beroemde en historische klok in Philadelphia in de Verenigde Staten. De klok is een van de meest bekende symbolen van de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog en staat bekend als symbool voor de vrijheid in het algemeen.

Inleiding

ITC: een praktisch voorbeeld van Broederschap, een Kern en een helende Kracht

p. 2

De Redactie

Hoe kan ITC een praktisch voorbeeld zijn van Broederschap, een Kern en een helende Kracht?

p. 3

Herman C. Vermeulen

Wat is broederschap, wat is een kern en wat is genezing?

Harmonie brengen voor een verdeelde mensheid door samen te studeren en samen te werken

p. 8

Joop Smits

Hoe werkt broederschap, hoe werkt een kern van broederschap en hoe werkt het genezen van de wereld?

p. 12

Joke Vermeulen

De praktische toepassing van broederschap, een kern en heelwording

p. 20

Henk Bezemer

Hoe kunnen we een kern van broederschap vormen, zodat we een helende kracht in de wereld zijn?

p. 24

Barend Voorham

Van ziekte naar genezing

p. 28

Lalibel Mohaupt

Over genezen

p. 34

Gottfried de Purucker

Groepsfoto genomen bij het gebouw van de Quakers in Philadelphia waar de ITC in 2017 heeft plaatsgevonden.

Inleiding

ITC: een praktisch voorbeeld van Broederschap, een Kern en een helende Kracht

Van 10 tot en met 13 augustus 2017 werd de jaarlijkse conferentie van ITC (International Theosophical Conferences) gehouden. Dit keer was Philadelphia in de Verenigde Staten de plek waar Theosofen uit verschillende landen en van verschillende organisaties elkaar ontmoetten. Meer nog dan voorheen werden in studiecirkels ideeën uitgewisseld over de interessante thema's van de conferentie.

Het overkoepelende thema was: 'Hoe kan de ITC een praktisch voorbeeld zijn van Broederschap, een Kern en een helende Kracht?'

Na korte introducties van sprekers van de drie hoofdstromingen die aanwezig waren op de conferentie – de TS Adyar, de ULT en de TS Point Loma Blavatskyhouse – werd aan de hand van enkele prikkelende vragen over deze thema's geanimeerd gesproken. Duidelijk werd dat, als we goed naar elkaar luisteren, we veel van elkaar kunnen leren.

Na de inspirerende studiecirkels werd plenair kort verslag gedaan van de antwoorden die in gezamenlijkheid geformuleerd werden en die uiteindelijk leidden tot de Philadelphia-declaratie (zie daarvoor blz. 7).

Philadelphia is een historische stad, die een zeer belangrijke rol speelde bij het ontstaan van de Verenigde Staten. Op donderdagavond was er een speciaal programma over dit thema, met lezingen over Thomas Paine, de onafhankelijkheidsverklaring van de VS van 4 juli 1776 en over de constitutie van de VS. De oorspronkelijke ideeën die ten grondslag liggen aan deze verklaring en constitutie, zijn van groot belang geweest voor de ontwikkeling naar meer menswaardigheid en hebben zeker niet alleen hun invloed doen gelden in het land aan de overkant van de Atlantische Oceaan.

Zaterdagavond was er een lezing over de Quakers; dit vanwege het feit dat de ITC haar conferentie georganiseerd had in het gebouw van deze tolerante, ondogmatische en charitatieve christelijke groepering.

De bijdragen van de leden van de TS Point Loma waren, zoals te doen gebruikelijk, in hechte samenwerking tot stand gekomen en vormen één geheel. Ze dienen dan ook als een groot opgezet artikel gelezen te worden. Ze geven een helder antwoord op de vragen die tijdens deze conferentie besproken werden. De lezingen tonen aan hoe belangrijk het werk is dat Theosofen in de wereld te doen hebben en hoe groot daarom ook hun verantwoordelijkheid is.

Omdat veel van onze lezers niet aanwezig waren op de ITC, heeft de redactie gemeend deze lezingen integraal in *Lucifer* te publiceren.

Ten slotte hebben we in dit themanummer van *Lucifer* het artikel 'Van ziekte naar genezing' geplaatst, omdat het zo goed aansluit bij het thema van de conferentie in Philadelphia.

De Redactie

Hoe kan ITC een praktisch voorbeeld zijn van Broederschap, een Kern en een helende Kracht?

Goedemorgen! In zijn inleiding zojuist vertelde Eugene Jennings over hoe het allemaal begon met ITC, en ik realiseerde mij dat ITC in 2008, hier in Philadelphia, een officiële organisatie werd. Dat was dankzij Jim en Sally Colbert en Garrett Riegg.^(*) Het was mijn tweede ITC-conferentie, en daarmee werd ik vanzelf ook lid. Dat was heel intelligent van Garrett, om er zo voor te zorgen dat er een zeker aantal leden was om mee te beginnen. En ik moet zeggen, dat werkt heel goed. Eugene Jennings had toen tijdens zijn presentatie een probleem met zijn powerpoint. Hij kreeg deze echt niet aan de gang en ik, met mijn technische knobbel, vroeg me af hoe lang hij nog nodig zou hebben om dit op te lossen. Na een tijdje stond ik op, schoof hem wat opzij terwijl hij stond te praten en verhielp het probleem.

Op dat moment besepte ik ook dat ik ergens instapte ...

We praten vandaag verder over ITC en hoe we een praktisch voorbeeld kunnen zijn van Broederschap, een Kern en een helende Kracht. En dat vereist enige introspectie. Want het is niet goed om te zeggen wat er allemaal zou moeten gebeuren zonder naar onszelf te kijken, naar ITC en naar ITC als lid van deze organisatie. De vraag is dus voor mij: is ITC een Kern van Universele Broederschap en een helende Kracht voor deze wereld? Jan Kind heeft denk ik net al vastgesteld dat er een zeer grote behoefte bestaat aan zo'n Kern. Als we naar alle problemen in de wereld kijken en wat er allemaal gebeurt, kunnen we ons afvragen waar de Theosofie is, met al haar wijsheid en antwoorden op die problemen. Waarom staan we

---

* Jim en Sally Colbert zijn lang de drijvende krachten achter ITC geweest. Beiden hebben, samen met Garrett Riegg, jarenlang het voorzitterschap en diverse bestuursfuncties voor ITC bekleed. Sally is enkele jaren geleden overleden. Jim, Sally en Garrett zijn (waren) verbonden aan de United Lodge of Theosophists (ULT). Zij hebben jarenlang contact gezocht met Theosofen overal ter wereld. Dit heeft ertoe geleid dat ITC kon uitgroeien tot een echt internationaal platform voor Theosofen. Jim Colbert en Garrett Riegg zijn nog altijd zeer actieve leden van ITC.

Ook Eugene Jennings is verbonden aan ITC. Hij heeft diverse keren een ITC conferentie helpen organiseren, verzorgde vele lezingen en is al lange tijd actief als bestuurslid van ITC. Sinds 2014 is hij president van het ITC-platform.

niet *vooraan* om oplossingen aan te dragen? We moeten vaststellen dat we daarvoor niet krachtig genoeg zijn. En dus moeten we daar iets aan doen.

Ik denk dat ITC een heel belangrijk vertrekpunt is om te zien hoe we onze krachten kunnen bundelen en zo veel meer vooraan *kunnen* staan. Het probleem is – of misschien is het wel onze kracht – dat we wortelen in verschillende theosofische stromingen, met verschillende tradities en verschillende achtergronden. We moeten dus leren om met elkaar samen te werken.

Projecten

Nu moet ik zeggen dat we de afgelopen jaren als *mainstreams* al steeds beter met elkaar hebben kunnen samenwerken. We hebben dan ook met veel succes enkele leuke projecten uitgewerkt.

Zo liet Jonathan Colbert ons het verslag zien van de conferentie van 2016 in Santa Barbara. Dit verslag is een gezamenlijk project van een Santa Barbara-team en een team van Point Loma-Blavatskyhouse. Zij hebben het samen gemaakt en dat werkte geweldig. Dit smaakt echt naar meer.

Als we een Kern willen zijn, moeten we de definitie daarvan helder hebben. Ik ben me ervan bewust dat we de komende dagen veel discussies over dit soort termen zullen hebben, maar ik heb toch een bepaalde definitie nodig voor deze presentatie.

Dus, als we de Kern zien als de essentie van waaruit hoogstaande spirituele en mentale ideeën van Universele Broederschap in de wereld worden uitgezonden — dan vereist dat iets. Als we die gedachte binnen onze ITC-doeleinden willen toepassen, moeten we ze een beetje herdefiniëren. Die ITC-doeleinden zijn de uitkomst van de Verklaring van Naarden⁽¹⁾ uit 2014 en luiden als volgt:

1. Het handhaven van de principes van de moderne Theosofische Beweging, zoals gepresenteerd door H.P.B. als een levende kracht in hoofd en hart van de mensheid, en het aanmoedigen van onderzoek in het licht van haar leringen.
2. Het aanmoedigen van wederzijdse zinvolle onderlinge communicatie, begrip en respect tussen de theosofische *mainstreams*, en zo het voortdurend stimuleren van spirituele eenheid.
3. Een platform bieden aan de jaarlijkse internationale conferentie van theosofische organisaties en deze ondersteunen en bevorderen.
4. Mensen verenigen in het delen van de filosofie van

de Theosofie, het bestuderen en verder verkennen van religie, filosofie en wetenschap vanuit een theosofisch perspectief.

De vraag is nu hoe ITC inspiratie kan bieden aan alle theosofische stromingen — ja, aan iedereen die interesse heeft in de Theosofie. Daarbij moeten we ons realiseren dat we alleen succesvol kunnen zijn als helende Kracht, als inspiratiebron voor de uiterlijke wereld, indien we zelf een proces van innerlijke groei tot zo'n bron hebben doorgemaakt. We kunnen niet inspireren als we niet zelf geïnspireerd zijn.

Het is dus belangrijk om een *levend* voorbeeld te zijn — we kunnen dat als opdracht zien om aan te werken en er goed over na te denken. En ik wil straks een aantal ideeën, een aantal doeltreffende stappen hiervoor, uitwerken.

Breed scala aan theosofische ideeën

Elke theosofische *mainstream* is een levende uitdrukking van zijn actieve leden. Zo'n zeer algemene uitspraak is prima, als we er maar *wel* bij bedenken dat we, met al die verschillende tradities, te maken hebben met een tamelijk breed scala aan ideeën over Theosofie. Daarom hebben we veel onderling contact nodig om de nodige ideeën uit te wisselen.

Hoe praten we dan met elkaar? Gelukkig hebben we een gemeenschappelijke basis, en dat maakt het al een stuk eenvoudiger.

Met mijn technische en wiskundige achtergrond weet ik van een aantal principes in de wiskunde. Hoe het soms veel moeite kost om iets te bewijzen, en terug te brengen tot de fundamentele principes. Dat is ook de uitdaging die we hebben voor theosofische ideeën en standpunten. En als we dat niet wiskundig, maar meer mentaal benaderen, is er een belangrijk punt dat ik graag belicht met één van mijn favoriete paradoxen van Lao-tse:

Een waarlijk goed mens is zich niet bewust van zijn goedheid en dat is de reden dat hij goed is.⁽²⁾

Hiermee wil ik eigenlijk tegen onszelf zeggen dat zolang we denken dat we een Kern *moeten* zijn, zijn we dat *niet*. De belangrijke mentale stap die we hier kunnen maken is niet te denken dat we perfect moeten zijn om die staat te kunnen bereiken. Het Mahāyāna-Buddhisme spreekt over 'de andere oever', en dat is niet een kwestie van 'daarheen gaan' maar veel eerder het besef om *vanuit* die andere oever te denken. Dat is heel belangrijk.

We moeten dus niet spreken in termen dat we een Kern moeten worden. Nee, we moeten ons realiseren dat we een Kern *zijn*. Natuurlijk, we hebben de concentratie nodig om die Kern beter en efficiënter te laten functioneren, maar we moeten vooral een Kern *zijn*. Dat betekent dat we iets moeten uitstralen. En hier rijst de vraag: hoe kunnen we elkaar helpen om Theosofie de juiste plaats in de wereld te geven? — want dat is heel hard nodig.

Kruisbestuiving

De Verklaring van Naarden geeft ons enkele basisideeën voor een antwoord hierop en spreekt over leren, training en kruisbestuiving. Nu hebben Theosofen binnen en buiten ITC het woord ‘kruisbestuiving’ al veel besproken. We kennen het uiteraard als het proces waarin een bij het stuifmeel van de bloem van de ene plant overbrengt naar de bloem van de andere plant. Maar voor ons betekent het uitwisseling van gedachten en leren van elkaar, en dat is volgens mij echt wat we moeten doen. Want als we menen niets van de ander te kunnen leren, sluiten we onszelf af en draaien we slechts rond in ons eigen kringetje.

Leren, trainen en kruisbestuiving zijn sleutelwoorden voor deze uitwisseling. En dan komen we bij een belangrijk punt: hoe bestuderen we onze literatuur? Want literatuur bestuderen is één, maar deze ook begrijpen is twee. Daar hebben we elkaar voor nodig.

Als team in de traditie van Point Loma-Blavatskyhouse zijn we ons daar erg van bewust. Daarom werken we bij al onze symposia en belangrijke presentaties altijd samen met een aantal leden, zodat we elkaar kunnen steunen en met elkaar kijken hoe we iets kunnen begrijpen en uitwerken. We denken samen na hoe we iets kunnen presenteren, hoe we het beter kunnen doen. Dit alles kost tijd, maar het is een leuk leerproces waar iedereen in groeit. De ITC-verslagen van 2015 en 2016 zijn hier ook een voorbeeld van. Als je die bekijkt, vind je veel theosofische kennis op een vlotte manier gepresenteerd, in hedendaagse termen — en er valt ook heel wat van te leren.

Als deelnemer aan een ITC-conferentie kunnen we ons nog nauwkeuriger met de details bezighouden en is er tijd om tot een dieper begrip te komen. Hoe we die details dan later verwoorden in voor iedereen begrijpelijke taal is heel belangrijk, want we kunnen niet van belangstellenden van buiten verwachten dat ze gelijk *De Geheime Leer* als eerste literatuur willen leren begrijpen.

We moeten ons daarom realiseren dat, als we de theosofische ideeën begrijpelijk willen maken *zonder de principes te schenden*, we onszelf moeten trainen om deze in dage-

lijkse, eenvoudige woorden naar voren te brengen aan de hand van dagelijkse, eenvoudige voorbeelden die iedereen kent. Hoe kunnen we dat doen? Ik kijk daarvoor in vier stappen naar de basisbegrippen geloven, vertrouwen, weten en inzicht.

GELOVEN. We kunnen een bepaalde gedachte zonder enig onderzoek of enige reflectie accepteren – omdat die verkondigd wordt – of verwerpen. Maar een citaat is geen bewijs van waarheid. Als we denken dat het goed klinkt, dat het eigenlijk wel waar moet zijn en we laten het daarbij, dan zal het ons niet helpen. We zullen ermee aan de slag moeten om de gedachte te begrijpen en de waarde ervan te leren kennen.

Wat dit betreft moeten we onszelf ongevoelig maken voor de herkomst van informatie. Wanneer die bijvoorbeeld van een theosofische traditie komt die niet de onze is, ervaren we daar vaak enige weerstand bij. Maar wanneer de ideeën van buiten komen, willen we die vaak wel bestuderen. De Dalai Lama bijvoorbeeld: niet alles wat hij zegt sluit echt goed aan bij de theosofische leringen. En Albert Einstein. Ook een buitenstaander, dus we zijn bereid zijn ideeën te bestuderen. Einstein had een vrij hoge moraal als het ging om zijn werk, zoals de toepassing van zijn relativiteitstheorie. In zijn privéleven was hij overigens niet echt een voorbeeld van iemand met een hoge ethische standaard. De huidige wetenschap ondersteunt nog steeds de meeste van zijn bevindingen, maar niet allemaal. Er zijn toch wel enige vraagstukken die we niet met Einstein's theorieën kunnen oplossen.

Met deze voorbeelden wil ik zeggen dat we het vaak heel normaal vinden om een idee van buiten te accepteren, maar voor een citaat of een idee van theosofische organisaties zijn we veel kritischer. Dan willen we dat soms helemaal niet accepteren of overwegen.

Dus moeten we boven *geloven* uitstijgen en *vertrouwen* opbouwen.

VERTROUWEN. We vertrouwen een idee als het afkomstig is van een betrouwbare bron. Wat bedoel ik daarmee? Een betrouwbare bron is voor mij een bron die ik eerder heb bestudeerd en waar ik bij een aantal punten tot de conclusie ben gekomen dat er waarheid schuilt in de gegeven informatie, dat deze ook overeenkomt met wat ik ervaar in mijn dagelijks leven. Als er dan nieuwe informatie komt van diezelfde bron en die klinkt goed, dan heb ik voldoende vertrouwen om ermee aan de slag te gaan. Uiteraard moeten we dan nog steeds zelf die in-

formatie onderzoeken. Maar we moeten ook boven dit vertrouwen uitstijgen, we moeten beginnen met het opbouwen van *weten*.

WETEN. Iets weten is een stuk moeilijker. Geloven is eenvoudig, zeker als iets uit betrouwbare bron komt, maar om tot ‘weten’ te komen moeten we onszelf echt vragen gaan stellen. Is reïncarnatie waar? Wat heb ik nodig als bewijs? Het antwoord wordt dan wel wat eenvoudiger als je je realiseert dat reïncarnatie gewoon een voorbeeld is van cyclische activiteit — en cyclische activiteit vind je heel gemakkelijk zelf terug in de natuur en in ons leven. Maar het stapsgewijs opbouwen van ons ‘weten’ kost tijd. Als de Theosofie toeval uitsluit en stelt dat alles een reden heeft, dat er sprake is van een karmisch principe, dan moeten we ook kunnen uitleggen waarom we bij wijze van spreken vandaag wel voor onze deur kunnen parkeren en morgen niet. De reden daarvoor is wellicht niet eenvoudig te vinden, maar als je het echt gaat uitzoeken vind je die gegarandeerd.

Leren kost tijd. Voor een aantal theosofische principes geldt misschien dat we nog jaren nodig hebben voordat we in ons dagelijks leven een voorbeeld ervaren van de waarheid ervan.

Het belangrijkste is dat we echt tot *begrip*, tot *inzicht* komen.

INZICHT. Bij inzicht spreken we in theosofische termen over het buddhische aspect van ons denken. Dan hebben we echt een overzicht en zien we hoe alle principes die we hebben bestudeerd samenkomen in één groot, harmonieus geheel. Dan weten we het *waarom*.

Met het begrijpen van een idee komt het natuurlijke vermogen om dat idee in elke mogelijke situatie in het leven toe te passen. Als we een waarheid vinden maar we zijn niet in staat om de toepassingen ervan in ons dagelijks leven te zien, kunnen we onszelf afvragen of het wel echt waar is wat we hebben ontdekt.

Stapsgewijze verfijning

Het proces begint dus met *geloven* en gaat dan verder met *overwegen*, *vertrouwen opbouwen*, *de waarheid ervaren*, *weten* en tot slot *inzicht* hebben.

Bij het inzicht dat we opbouwen als we iets hebben bijgeleerd, ervaren we soms wat verwarring over eerder opgebouwde gezichtspunten. Dan moeten we bij wijze van spreken even terug in ons systeem om sommige van die punten te heroverwegen. Wellicht moeten we ze aanpassen

en in een ander perspectief met elkaar brengen. Dat is een individueel proces, waarin we met onze ‘leercurve’ stapsgewijs kunnen werken aan de verfijning van ons inzicht. Net zoals dat voor de wereld van de techniek opgaat, moeten we ons constant inspannen om te kunnen groeien en het beste uit onszelf te halen.

We moeten elkaar derhalve ondersteunen als we een helen-de Kracht, een levend voorbeeld voor de mensheid willen zijn. Elkaar ondersteunen in dit proces van opbouw van kennis. Dat kan in de eerste plaats door bovenpersoonlijk, respectvol, harmonieus en evenwichtig te zijn — niet op onszelf geconcentreerd, niet op ITC, niet op de Meesters, maar op de mensheid. Laten we niet vergeten dat de Theosofische Beweging in 1875 is begonnen met als doel de mensheid te helpen. Niet om een samenleving te creëren die Theosofie bestudeert en dat op zich voldoende acht. We moeten ons realiseren dat we een bron vertegenwoordigen die naar buiten is gericht. Als we ITC een levend voorbeeld willen laten zijn voor alle Theosofen wereldwijd, dan moet het ook in de eerste plaats voor de mensheid zijn. Dat is de reden waarom ik begon met te stellen dat wij hier niet over ITC kunnen praten zonder enige zelfreflectie. We kunnen alleen uitstralen wat we zijn — niet wat we willen zijn. Want we kunnen de hoogste ethische en morele ideeën hebben, maar als we die niet *leven*, als we die niet in ons hart toelaten, dan zijn we geen levend voorbeeld. Als we een perfecte Kern willen zijn voordat we beginnen, zullen we nooit beginnen. Want er is altijd ruimte voor verbetering, er zijn altijd dingen die beter kunnen worden gedaan.

Mijn eindconclusie is daarom: laten we onze krachten bundelen, laten we ervaren wat we al zijn en laten we samenwerken en de Theosofie in de wereld brengen.

Referenties

---

1. *De Verklaring van Naarden (2014)*

Met respect voor de diversiteit en vrijheid van de verschillende theosofische stromingen, zullen we ons inspannen om als een Lichtbaken te fungeren voor de wereld door de Theosofie in overeenstemming** te brengen met de leer van H.P. Blavatsky en haar Meesters. Op een ondogmatische manier en door harmonieuze samenwerking zullen we de Theosofische Beweging versterken ten bate van de mensheid.

In de geest van eenheid en broederschap proberen we de Theosofie tot een levende kracht in de wereld te maken.

We zetten ons in om door te leren, te trainen en door ‘kruisbestuiving’ de leringen begrijpelijk te maken voor toekomstige generaties.

** in overeenstemming met: in harmonie met – in samenhang met

Aan het slot van de ITC-conferentie in Philadelphia werd een aanvullende verklaring opgesteld:

De Verklaring van Philadelphia (2017)

We verbinden ons ertoe om de totstandkoming van werkconferenties te bevorderen door het unieke talent te benutten van de verschillende theosofische stromingen door:

1. schrijvende/actuele onderwerpen vast te stellen die om een oplossing vanuit theosofisch perspectief vragen;
2. het bestuderen en overdenken van de theosofische leringen en het selecteren van de relevante principes;
3. deze te vertalen in hedendaags taalgebruik / deze in de juiste context te plaatsen;
4. het ontwikkelen van eenvoudige toepassingen (producten);
5. theosofische afdelingen of organisaties te inspireren, aan te moedigen of te faciliteren om de arena te betreden*, en deze oplossingen aan te bieden.

“We hebben het in onze macht om in de wereld opnieuw te beginnen.”

— Th. Paine

* De Brief van de Maha-Chohan.

2. Lao-Tse, *Tao Te King*, hoofdstuk 38, vele edities.

Wat is broederschap, wat is een kern en wat is genezing?

Harmonie brengen voor een verdeelde mensheid door samen te studeren en samen te werken

De Theosofie leert ons dat Spirituele Broederschap een feit in de natuur is. De meeste mensen ervaren dit feit echter niet of leven er niet vanuit. Dat komt omdat de gemiddelde mens vooral gericht is op de uiterlijke wereld. Bovendien zijn mensen ook vaak gericht op de verschillen tussen mensen en de waardeoordelen die daaraan toegekend worden. Denken vanuit de broederschapsgedachte geeft echter fundamentele mogelijkheden om te zorgen dat zowel de individuele mens als de maatschappij zich verder ontwikkelt in de richting van harmonie; een 'inclusieve' maatschappij waarin niemand wordt buitengesloten en iedereen een bijdrage kan leveren. Zo'n maatschappij kan werkelijkheid worden als een groep mensen een kern van broederschap vormt die de maatschappij wereldwijd inspireert. Dat zal vooral slagen als de mensen in die kern de krachten bundelen in de juiste geest.

Wat is broederschap?

Het concept van het Grenzenloze (de eerste grondstelling van *De Geheime Leer*) is de basis voor alle theosofische gedachten. De eerste grondstelling begint met: een Alomtegenwoordig, Eeuwig, Grenzenloos en Onveranderlijk Beginsel ... dat wordt beschreven als de *oorzaakloze oorzaak* van *alles* wat gemanifesteerd is.

Het concept van het Grenzenloze heeft de volgende consequenties: alle gemanifesteerde wezens vloeien voort uit dit ene Beginsel, dat hun bron is. Dus de *essentie* van elk gemanifesteerd wezen is *identiek* aan, dat wil zeggen *is* dit ene Alomtegenwoordig, Eeuwig, Grenzenloos en Onveran-

derlijk *Beginsel*.

In deze redenering kunnen we daarom spreken van de *Spirituele Eenheid* van al het gemanifesteerde leven. Met andere woorden: Spirituele Broederschap is een *feit*. Dat is de reden waarom een van de doelstellingen van de Theosophical Society is: *een actieve broederschap onder de mensen te vormen*.

Echter dat Broederschap *een feit in de natuur* is, is niet iets dat de meerderheid van de mensen gemakkelijk als vanzelfsprekend beschouwt. Laten we eens kijken of we tot een beter begrip kunnen komen en hoe dit verband houdt met de kwestie van een verdeelde mensheid.

Broederschap en de oorzaken van een verdeelde mensheid begrijpen

We denken vaak aan het *ene Beginsel* als een ‘universeel Beginsel’ dat op zichzelf *homogeen* is, omdat dat makkelijker voor ons is om te begrijpen met ons denken.

Als we echter over het ene Beginsel nadenken, kunnen we tot de conclusie komen dat het ene Beginsel de oorzaakloze oorzaak is van *alle potenties*, alle wezens en eigenschappen die mogelijk lijken in de gemanifesteerde wereld.

Dit is een ongewone, maar zeer nuttige manier om naar het ene Beginsel te kijken. Omdat vanuit dit ene Beginsel de enorme differentiatie, de enorme diversiteit van gemanifesteerde wezens voortkomt. Maar we moeten nog een beetje dieper gaan.

Het is niet zo eenvoudig om te beseffen dat dit ene Beginsel de grootst mogelijke differentiatie in zichzelf besloten houdt die je maar kunt bedenken.

Als we ons realiseren dat dit Beginsel immanent is in de manifestatie maar ook transcendent, grenzenloos, eindeloos en eeuwig, dan impliceert dit dat de inherente mogelijkheden van differentiatie, de *diversiteit* in het ene Beginsel ook *grenzenloos* en *eindeloos* moeten zijn.

En dat resulteert in het beeld van de enorme diversiteit van het gemanifesteerde universum dat we waarnemen. Dat verklaart waarom het zo moeilijk is voor mensen om te begrijpen dat Spirituele Eenheid, dat Broederschap een *feit* in de natuur is. Omdat mensen alleen de enorme diversiteit waarnemen. En inderdaad, als je je aandacht vooral vestigt op de ‘buitenkant’ van het leven, op de uitingen van het leven, op de *verschillen* in uitdrukking van het leven, dan *is* het moeilijk – ja misschien onmogelijk – om Eenheid en Broederschap te zien. En dan weet je dat er problemen op je wachten. Maar er is een uitweg hieruit. Menselijke wezens – in vergelijking met bijvoorbeeld dieren – hebben het vermogen om *te denken* en gebruik te maken van hun *onderscheidingsvermogen*. Daarom kunnen we een onderscheid maken tussen twee manieren om de *diversiteit* in de gemanifesteerde wereld waar te nemen en te waarderen:

1. Alle gemanifesteerde wezens bestaan ‘afgescheiden’ van alle andere wezens

Er is geen verband tussen hen en ze bestaan op zichzelf. Dan denken we dat deze ‘afgescheidenheid’ de werkelijkheid is. De volgende stap in ons denken is dat we verschillende kwaliteiten zien in de diversiteit van de gemanifesteerde wereld. We zien bijvoorbeeld verschillen tussen de karakters en talenten van verschillende mensen.

Vervolgens *waarderen* en *beoordelen* we die verschillen. En vaak begint dan het probleem. We zien de verschillende karakters en talenten van anderen als een bedreiging voor wat we willen bereiken in het leven en onze manier van leven. En dan ervaren we conflicten. Het betekent bijvoorbeeld dat we denken dat we muren moeten bouwen aan de grenzen van onze landen om immigranten buiten te houden.

2. Alle gemanifesteerde wezens zijn met elkaar verbonden en zijn aspecten, reflecties, uitdrukkingen van het ene Beginsel, van het LEVEN met hoofdletters.

Het is belangrijk om te beseffen dat de differentiatie, de diversiteit zijn basis heeft in het ene Beginsel. Als we dit echt begrijpen, dan kunnen en moeten we die verschillen op een andere manier *waarderen*:

– We zien dan dat die verschillen in karakter en talenten van mensen een *noodzaak* zijn om de totaliteit completer te maken en om op deze manier dingen gedaan te krijgen.

– En we kunnen zelfs de verschillen in karakter en talenten leren *waarderen* en dit zien als een *toegevoegde waarde*. In feite kunnen we het zien als een soort *aanvulling* op onze *eigen tekortkomingen*. Dit is denken en handelen vanuit het *besef van Eenheid!*

En natuurlijk betekent het zien van anderen als uitdrukkingen van het ene Beginsel, van het ene LEVEN, dat we ons steeds meer bewust worden van de onderlinge verbondenheid van alle leven, van alle wezens. Dat Eén LEVEN ons allemaal doorstroomt.

Gelukkig groeit het besef van de onderlinge verbondenheid in de wereld, kijkend naar ideeën als eerlijke handel, maatschappelijk verantwoord ondernemen voor commerciële bedrijven, zorg voor het milieu, enzovoort. In de praktijk betekent dit op internationaal niveau *niet* het bouwen van muren, maar – als land – het hebben van een opendeurbeleid voor immigranten die bereid zijn bij te dragen aan de ontwikkeling van hun gastland op basis van wederzijds respect en waardering.

Broederschap en de Theosofische Beweging

Hoe zou het idee van Broederschap, van *Spirituele Eenheid in verscheidenheid* z'n uitwerking dienen te hebben in de Theosofische Beweging? Als we diversiteit zien als een uitdrukking van het ene LEVEN, betekent het dat we elkaar serieus moeten nemen en elkaar moeten accepteren. En vooral dat we – ongeacht de verschillen – respect moeten hebben voor de ideeën van anderen. Het betekent niet dat we het altijd eens moeten zijn. Het betekent dat

we wederzijds respect moeten tonen.

Daarom is er een artikel in de constitutie van de Theosophical Society dat iemand net zoveel respect moet hebben voor de overtuiging van anderen als hij verwacht voor zijn eigen overtuiging. Het is een andere formulering van de oude Gouden Regel uit het verleden, die over de hele wereld bekend is: 'Behandel anderen zoals u wilt dat zij u behandelen.' En voor Theosofen betekent dit natuurlijk: op de meest onzelfzuchtige manier.

In een artikel over 'spirituele vooruitgang' merkt H.P. Blavatsky over broederschap op dat elk lid van de Theosophical Society Universele Broederschap kan bevorderen.⁽¹⁾ Elk lid moet zorgvuldig afwegen welke mogelijkheden om te werken binnen zijn bereik liggen en iets *doen* om het belang van waarheid en Universele Broederschap te bevorderen. En het hangt alleen af van zijn eigen wil, of hij van dat iets een daadwerkelijk feit maakt.

Wat is een kern?

Wanneer we kijken naar de derde grondstelling van *De Geheime Leer* lezen we dat de *eerste kern* in het Grenzenloze wordt aangeduid als de Universele Overziel. Alle zielen zijn 'vonken' van de Universele Overziel, dat wil zeggen ze zijn voortgekomen uit deze Overziel en zijn daarom in wezen hetzelfde.

Dit emanatieproces betekent dat vanuit een kern, vanuit een bronwezen, een kracht – een *inspirerend veld* – uitgaat naar een lager bestaansgebied waar andere – minder ontwikkelde – wezens worden aangetrokken en zich kunnen manifesteren. Zoals bijvoorbeeld de zielen zich kunnen manifesteren in het geëmaneerde veld van de Universele Overziel. En elke ziel is op zijn beurt een *kern*, een bron voor andere wezens.

Door deze dingen te combineren, krijgen we het beeld van een gemanifesteerd universum van:

- ontelbare gebieden van bestaan die elkaar doordringen,
- met een eindeloze diversiteit aan levende wezens,
- allemaal geordend in talloze hiërarchieën.

Elke ziel in deze hiërarchie fungeert als een kern.

We kunnen een *kern* dan als volgt definiëren: een kern is een brandpunt van waaruit een kracht van een hoger gebied naar een lager gebied uitstraalt, waardoor wezens op dit lagere gebied met deze kracht kunnen resoneren. De taak van elk mens is om te leren de buddhische krachten van een hoger gebied te transformeren naar deze uiterlijke wereld. En in feite is dit de basis hoe de Hiërarchie van Mededogen een inspirerende kracht kan zijn in onze

uiterlijke wereld.

Neem een mens als voorbeeld. Als hij probeert te leven volgens het idee dat alle gemanifesteerde wezens uitingen zijn van het ene LEVEN, zal zijn houding zijn om dienstbaar te zijn aan het belang van alle wezens. Hij zal een open hart en ziel hebben voor de inspiratie die continu voortkomt uit de hogere gebieden van bestaan. Hij zal functioneren als een laya-centrum: een kanaal tussen twee opeenvolgende gebieden van bestaan.

We kennen allemaal de voorbeelden van de geïnspireerde mensen, de wijzen, de Boodschappers. En we hebben allemaal onze eigen ervaringen met momenten van *inspiratie* waarbij de inspiratie van hogere gebieden ons bewustzijn doordringt.

Als verschillende mensen, kernen *van de juiste kwaliteit*, hun krachten bundelen, kunnen ze een kanaal vormen om deze inspirerende kracht van een hogere kern in deze wereld te transformeren. Om het belang aan te geven van deze *samenwerking* van verschillende kernen om harmonie te brengen voor een verdeelde mensheid, zou ik G. de Purucker willen citeren:

Een oud gezegde stelt dat waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, de Geest ook aanwezig is. Hierin schuilt een grote occulte waarheid, en als je de twee of drie met vijftig of honderd vermenigvuldigt, en je je realiseert, of probeert je te realiseren, dat de kracht van een verenigde spirituele wil en begrip veel goeds in de wereld kan doen, en je dit voor je houdt als een ideaal van hulp en verlichting, denk ik dat je net als ik zult voelen dat het niet alleen voor onszelf is dat we samenkomen in theosofische bijeenkomsten voor troost en verlichting en licht, maar dat overal waar deze bijeenkomsten worden gehouden we samenkomen als aspirant om ons aan te sluiten bij de hoogste elementen van het menselijk ras.

In deze woorden ligt misschien meer besloten dan aan de oppervlakte lijkt.⁽²⁾

Wat is genezing?

Heel zijn, en *gezezen of gezond zijn*, betekenen hetzelfde; de twee woorden, gezondheid en heelheid – 'health' en 'wholeness' – komen in het Engels van dezelfde wortel. Hoe moeten we naar genezing kijken in het licht van het brengen van harmonie voor een verdeelde mensheid? We kunnen effectief bijdragen aan het proces om harmonie voor een verdeelde mensheid te brengen door ons denken te concentreren op de drie hogere aspecten, dat wil zeggen: het besef van eenheid, inzicht en het intellect.

Door deze drie hogere aspecten in ons denken te stimuleren, openen we tegelijkertijd de corresponderende hogere beginselen in onze constitutie en worden we steeds meer een kanaal voor goddelijke inspiratie. Bijvoorbeeld door het ãtmische aspect in ons denken te stimuleren, openen we Ātman in onze constitutie.

Ik zou graag nogmaals G. de Purucker willen citeren die dit zo scherp beschreef in de *Wind van de Geest*:

Wanneer een mens heel is, is hij gezond, is hij genezen; en dit is meer dan wat dan ook het werk van de Theosophical Society, spiritueel, moreel en intellectueel gesproken: om de mens heel te maken, om *elk van de zeven beginselen in de constitutie van de normale mens actief te maken*, [cursivering J.S.] zodat er een *goddelijk vuur door de mens zal lopen*, [cursivering J.S.] door het spirituele en intellectuele en psychische en astrale en fysieke — en het beste van alles voor ons mensen, het morele, het kind van het spirituele. Dan zijn we heel, we zijn gezond, want ons hele wezen is in harmonie. Welnu, is het niet zo dat het het werk van de Theosophical Society is om de harten en zielen van de mensen te veranderen zodat hun leven zal worden veranderd, en daardoor de levens van de volkeren van de aarde? Wat is dit anders dan genezen aan de wortels in plaats van de symptomen te genezen? De goddelijke wijsheid gaat naar de wortel van de ziekte en snijdt deze af; en de succesvolle Theosoof is niet hij die het meest kan prediken en het meest kan zeggen op de meest fascinerende manier, maar hij die zijn Theosofie leeft. Theosoof is wie Theosofie in de praktijk brengt.⁽³⁾

Harmonie brengen voor een verdeelde mensheid door samen te studeren en samen te werken – samenvatting

Ik wil nu kort samenvatten:

Broederschap

- Wij, Theosofen stellen dat Spirituele Broederschap een feit is. De meeste mensen nemen dit niet bewust waar of drukken dit niet uit.
- We kunnen dit feit voorstelbaar maken door uit te leggen dat de diversiteit van gemanifesteerde wezens wordt veroorzaakt door de verschillende uitdrukkingen van het ene Beginsel. Maar bovenal: we moeten leren om verschillen als een *voordeel* te beschouwen en niet als een *bedreiging*.
- Hoe moeten we omgaan met Spirituele Eenheid en di-

versiteit in de Theosofische Beweging? Pas de Gouden Regel toe: ‘Behandel anderen zoals u wilt dat zij u behandelen.’

Kern

Ieder van ons is een kern en *samen*, door de krachten te bundelen in de juiste Geest, vormen we een kern van Universele Broederschap en de Geest zal er zijn. Hoe meer we samenwerken, hoe sterker de kracht in de wereld. Samen kunnen we het inspirerende brandpunt zijn ten behoeve van de mensheid.

Genezen

Wat is genezen? Genezen is elkaar ondersteunen bij het harmoniseren van de zeven aspecten van onze constitutie. Wat betekent de wereld genezen? Dat betekent leren te leven volgens de fundamentele Eenheid.

En nu kom ik tot mijn afsluitende woorden, die ook als opstapje dienen naar het thema van deze middag. Volgens H.P. Blavatsky is de Theosophical Society de laagste formele graad van de Grote Ideale Broederschap.⁽⁴⁾ Wat zijn de functies van deze Broederschap? Deze Broederschap dient, onder meer, als een Beschuttingsmuur voor al het leven op aarde. De wijzen die deze Beschuttingsmuur vormen, vormen in feite een levende, spirituele en intellectuele muur van bescherming rond de mensheid. Deze beschermt mensen tegen elk kwaad dat de mens, door onwetendheid, zelf niet kan afweren of neutraliseren.⁽⁵⁾ Vanmiddag zal Joke Vermeulen meer inzicht geven hoe deze Beschuttingsmuur functioneert en wat de rol van de Theosofische Beweging is — wat onze rol en verantwoordelijkheid is om harmonie te brengen voor een verdeelde mensheid.

Referenties

---

1. H.P. Blavatsky, ‘Spiritual Progress’. Opgenomen in *H.P. Blavatsky Collected Writings*. 15 delen, The Theosophical Publishing House, Wheaton 1989, deel 6, blz. 336.
  2. G. de Purucker, ‘Where Two or Three are Gathered ...’. In: *Wind of the Spirit*. Point Loma Publications, San Diego 1976, blz. 50.
  3. G. de Purucker, ‘About Healing’. In: *Wind of the Spirit*. Point Loma Publications, San Diego 1976, blz. 216-218.
  4. H.P. Blavatsky, ‘Letter to Second American Convention’. Opgenomen in *H.P. Blavatsky Collected Writings*. 15 delen, The Theosophical Publishing House, Wheaton 1986, deel 9, blz. 245.
  5. G. de Purucker, *The Esoteric Tradition*. 2 delen, Theosophical University Press, Pasadena 1973, deel 2, blz. 914.
-

Hoe werkt broederschap, hoe werkt een kern van broederschap en hoe werkt het genezen van de wereld?

[Bedenk bij deze bijdrage, dat hij werd gehouden voor leden van verschillende theosofische organisaties.]

Na de bijdrage van Joop Smits over wat broederschap is, wat een kern is en wat genezing is (zie vorig artikel), leggen we in deze bijdrage de nadruk op hoe broederschap, een kern van broederschap en het genezen van de wereld werken.

Om dit diepzinnige proces te leren kennen, is het goed om niet meteen uit te gaan van wat ieder van ons al van Theosofie weet. Beter is het, eerst zorgvuldig te gaan zoeken wat Helena P. Blavatsky en haar leraren, de Meesters Morya en Kut' Humi, over het onderwerp hebben gezegd. En vanuit die diepere visie kunnen we het Hermetisch Axioma 'zo boven zo beneden' toepassen en ontdekken wat wijzelf aan dit werk kunnen bijdragen. Laten we vanuit deze visie de drie vragen stuk voor stuk doornemen. Hoe werkt broederschap? Daarop is het antwoord kort. Zoals Joop Smits al uitlegde: broederschap *werkt* niet, broederschap IS. Het is een feit in de natuur.

De tweede vraag vergt meer denkwerk. Hoe werkt een kern van broederschap? Hoe werkt een groep van (menselijke) wezens die broederschap, eenheid, als feit erkennen en in hun leven tot uitdrukking brengen? Daarvoor nemen we de Broederschap van Wijsheid en Mededogen als uitgangspunt. Deze Broederschap vormt voor ons Theosofen het voorbeeld om de *essentie* van dat functioneren te begrijpen.

Waaruit bestaat deze Broederschap van Wijsheid en Mededogen? Altijd uit dié wezens – en laten we ons even beperken tot de mensheid van deze planeet – die de hoogste mogelijkheden van hun bewustzijn hebben ontplooid. Anders gezegd: zij leven vanuit hun goddelijke en geestelijke vermogens, hun *āt*mische en buddhische vermogens, hun eenheidsbesef en hun wijsheid. Leden van deze Broederschap zijn de Buddha's, de Mahatma's of Meesters, en de boodschappers zoals Helena P. Blavatsky er een was. Aan de top staat de verst ontwikkelde mens van deze aarde, die als mens niets meer te leren heeft. En wij mensen maken deel uit van

die Broederschap VOOR ZOVER wij dit eenheidsbesef en deze wijsheid in ons denken tot uitdrukking brengen. Met andere woorden: de spiritueel ontwaakte mensen vormen de laagste trap van de Broederschap van Mededogen.

Hoe functioneert deze Broederschap van Mededogen?

Wie op zoek gaat naar wat de leden van die Broederschap er zelf over gezegd hebben, vindt verrassend weinig exacte informatie. Daarom zullen we een zoektocht moeten maken langs de schaarse ‘broodkruimels’ die er *wel* te vinden zijn. Dus tegen onze gewoonte in geef ik in deze bijdrage een serie citaten, die niet het laatste woord over het onderwerp zijn, maar meer een eerste start. Als we deze spaarzame broodkruimels een voor een oppikken, ze niet slechts tot ons nemen, maar goed kauwen op de gedachten die hierin verwoord zijn en ze trachten te verteren, dan kunnen we een helder beeld opbouwen van het functioneren van de Broederschap van Mededogen.

In dat heldere beeld zien we drie hoofd-‘taken’.

- A. DOORGEVEN van de ‘stroom van inspiratie’ vanuit het Hart van het Universum.
- B. BESCHERMEN tegen de voor deze aarde negatieve invloeden die van buiten komen (Beschermingsmuur).
- C. GENEZEN: het ZUIVEREN van de gedachtestromen in de denksfeer van deze aarde door het VERHEFFEN van de daarin levende gedachten.

We zien hier, dat het onderwerp van mijn bijdrage ‘Hoe werkt genezen?’ eigenlijk pas op de derde plaats komt, wanneer de eerste twee taken, inspireren en beschermen, hebben gefaald.

A. DOORGEVEN van de ‘stroom van inspiratie’ vanuit het Hart van het Universum. Dat wil zeggen, het spiritueel ontwakken en voeden van de mensheid.

Laten we zien hoe een van de leraren van Helena Petrovna Blavatsky, Meester Kut’ Humi, beschrijft hoe de Broederschap van Mededogen de eerste functie waarmaakt. Hij spreekt ook duidelijk over de verst ontwikkelde mens, de top van de Broederschap van Mededogen:

Ontelbare generaties lang heeft de adept een tempel gebouwd van onvergankelijke stenen, een Reuzentoren van ONEINDIG DENKEN, waarin de Titan woonde en, als het nodig is, alleen zal blijven wonen, om er slechts uit te voorschijn te

treden aan het eind van iedere cyclus, om de uitverkorenen van de mensheid te vragen met hem samen te werken en op hun beurt te helpen de bijgelovige mens te verlichten. En wij zullen dat periodieke werk van ons voortzetten; we zullen ons van onze filantropische pogingen niet laten afbrengen, tot op die dag dat de grondslagen van een nieuw continent van denken zo stevig zijn gelegd dat geen enkele tegenstand en domme kwaadwilligheid, geleid door de Broeders van de Schaduw, de zege zal kunnen behalen.

[*De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*, brief d.d. 8 juli 1881, laatste alinea]

Wat zegt de Meester hier over zijn eigen taak? Dat hij en de andere Meesters werken aan het bouwen van een nieuw denk-continent in de innerlijke ‘lagen’ van onze planeet. Opgebouwd uit de hogere spirituele idealen en visies, die wij onder andere in de boeken van alle grote denkers kunnen terugvinden.

Een andere broodkruimel vinden we in Helena P. Blavatsky’s *Stem van de Stilte*:

Zoudt gij aldus de wateren die op Sumeru [de berg Meru, de heilige berg van de goden] zijn ontsprongen, willen indammen? Zoudt gij de stroom willen verleggen ter wille van uzelf, óf hem langs de toppen der tijdkringen doen terugstromen naar zijn oorspronkelijke bron?

Als gij wilt dat die stroom van moeizaam verworven kennis, van in de hemel geboren Wijsheid, fris en stromend water blijft, moet gij hem geen stilstaande vijver laten worden. (...) Weet, dat de stroom van bovenmenselijke kennis en de Deva-Wijsheid die gij hebt verworven, uit u, het kanaal van Alaya, in een andere bedding moet worden uitgestort.

[*De Stem van de Stilte*, blz. 177]

Dit sluit aan op uitspraken die we vinden in G. de Purucker’s *Dialogues*, in het Nederlands vertaald als *E.O.O.S.*, en in zijn *Grondslagen der Esoterische Wijsbegeerte*:

De Meesters van Wijsheid en Mededogen zijn de kanalen of voertuigen voor het ontvangen van de spirituele krachten die uiteindelijk uit de Zon emaneren. Deze krachten vloeien door de Stille Wachter van de Aarde en ze worden van hem uit als de rivieren van het leven verspreid over de bemiddelaars, zijn kanalen, tussen de mensheid en hem. Hij ontleent ze aan de Zon.

[*E.O.O.S.* blz. 114]

Hoe zij [gerefereerd wordt aan de moderne chemici — J.V.] aan deze juiste gedachte gekomen zijn is een van de hoogst interessante mysteriën van de menselijke psychologie. De gedachte zweefde in de lucht. Ongetwijfeld moeten de gedachtenstromen die uitvloeien vanuit Śambhala, ons geestelijk tehuis, het tehuis van de Grote Leraren, de wereld met grotere intensiteit doordringen dan we ons misschien voorstellen.

[*E.O.O.S.*, blz. 37]

Deze Ene is de Grote Inwijder, het Grote Offer, het Verwonderlijke Wezen waarover H.P. Blavatsky spreekt; het Opperste Hoofd van de Hiërarchie van Leraren. Dit is de bron van onze edelste impulsen, die tot ons komen via ons eigen Hoger Zelf; daarvan komen het leven en de aspiratie die wij voelen en die dikwijls ons hoofd en hart beroeren; daaruit komt, via onze hogere natuur, het streven naar beter voort, het besef van trouw en waarheid, alle dingen die het leven hoog en heilig maken en waard geleefd te worden.

[*Grondslagen der Esoterische Wijsbegeerte*, blz. 224]

Dit alles geeft ons een beeld van de wijze waarop de Broederschap van Mededogen functioneert. We kunnen ons hierbij een voorstelling maken van een netwerk van rivieren waar geestelijk voedsel doorheen stroomt. Een netwerk dat de gehele Aarde omsluit. Het begint met de voedzame geestelijke levensstromen die vloeien vanuit de Zon, via de mystieke berg Meru, via Śambhala, via de Stille Wachter, de Buddha's en de Meesters, uiteindelijk elk deel van de wereld bereikend.

Het is goed als we in onszelf een beeld opbouwen van dit netwerk of weefsel van gedachtestromen, waardoor alle wezens op deze planeet met geestelijke inspiratie gevoed worden. Het is de eerste taak die de Broederschap van Mededogen heeft — het doorgeven en zuiver houden van de stroom van inspiratie.

De tweede functie: BESCHERMEN van de aarde tegen negatieve invloeden

De volgende – schaarse – broodkrumels leiden ons tot een beter beeld van deze tweede taak van de Grote Broederschap. Joop Smits heeft er in zijn bijdrage al op gewezen. De Broederschap van Mededogen vormt een beschermend schild rond de aarde.

Meester Kut' Humi suggereerde al in het citaat wat ik zojuist gaf, dat er iets gebouwd werd. Even ter herhaling:

Ontelbare generaties lang heeft de adept een tempel

gebouwd van onvergankelijke stenen, een Reuzentoren van ONEINDIG DENKEN, waarin de Titan woonde en, als het nodig is, alleen zal blijven wonen, om er slechts uit te voorschijn te treden aan het eind van iedere cyclus om de uitverkorenen van de mensheid te vragen met hem samen te werken en op hun beurt te helpen de bijgelovige mens te verlichten. En wij zullen dat periodieke werk van ons voortzetten; we zullen ons van onze filantropische pogingen niet laten afbrengen, tot op die dag dat de grondslagen van een nieuw continent van denken zo stevig zijn gelegd dat geen enkele tegenstand en domme kwaadwilligheid, geleid door de Broeders van de Schaduw, de zege zal kunnen behalen.

[*De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*, brief d.d. 8 juli 1881, laatste alinea]

Over dit beschermend schild vinden we in Helena P. Blavatsky's *Stem van de Stilte*:

De 'Beschuttingsmuur' of 'Bescheringsmuur'. Er wordt geleerd, dat de verenigde pogingen van vele generaties van Yogi's, Heiligen en Adepten, en vooral die van de Nirmānakaya's – als het ware een beschermingsmuur rond de mensheid hebben geschapen, die haar onzichtbaar voor nog grotere rampen behoedt.

[*De Stem van de Stilte*, blz. 180, voetnoot 28]

We zien dat de Broederschap van Mededogen beschermt, door een muur te bouwen. Het volgende belangrijke citaat uit H.P. Blavatsky's artikel 'On Secrecy' sluit daarop aan:

De essentie van dat subtiele gif dat geen sporen achterlaat en het meest krachtige is dat in de natuur bestaat, ... kan ieder mens in de wereld genezen of doden; waarbij het resultaat afhankelijk is van of de uitvoerder een Broeder van het Licht of een Broeder van de Schaduw is.

De eerste [de Broeder van het Licht – J.V.] wordt weerhouden van het goede dat hij zou kunnen doen, door het Karma van het ras, het nationaal Karma en het individuele Karma; de tweede [de Broeder van de Schaduw – J.V.] wordt verhinderd in zijn vijandige werk door de gezamenlijke inzet van de menselijke 'Bouwstenen' van de 'Beschuttingsmuur'. [*H.P. Blavatsky Collected Writings*, Vol.12, blz. 602]

Gottfried de Purucker gaat daar verder op in:

Welnu, deze grotere plichten die de Meesters van Wijsheid en Mededogen hebben, bestaan uit het vormen van wat H.P.B. volgens de Tibetaanse uitdrukking de

Beschermingsmuur noemt, die de mensheid beschermt tegen het uit de cosmos binnendringen van elementaire en cosmische invloeden, die buitengewoon gevaarlijk voor het menselijk ras zouden zijn, indien ze de gelegenheid kregen om vrij en ongehinderd op ons in te werken.

[E.O.O.S., blz. 115]

Wat leert deze schaarse informatie ons? Deze elementaire en cosmische invloeden waar Gottfried de Purucker over spreekt, vertalen zich in gedachten van een persoonlijk en zelfzuchtig karakter, die de innerlijke sfeer van onze planeet vergiftigen. Het is niet nodig om daar voorbeelden van te geven, we kennen ze allemaal. Noem het de mentale ziektekiemen van onze planeet. De Broederschap van Mededogen fungeert dus als het immuunsysteem van de aarde, *ter voorkoming van ziekten*: een belangrijke gedachte om zelf verder uit te werken.

Verder leren we dat Heiligen en Yogi's, met name de Nirmānakāya's, levende stenen in deze Beschuttingsmuur zijn. Maar niet alleen Heiligen en Yogi's zijn stenen in deze muur. Gottfried de Purucker vertelt aan zijn leden wanneer zij als lid tot de Theosophical Society toetreden:

De tot de T.S. toetredende leden nemen hun plaats in als levende bouwstenen in de Beschuttingsmuur – die schitterende geestelijke muur die in werkelijkheid gebouwd is van menselijke zielen en bijeengehouden wordt door hun toewijding, opgetrokken rond de zwakkere broeders van het menselijk ras, voornamelijk met het doel om het binnentreden te voorkomen van van buiten komende cosmische energieën die anders verwoestend op ons zouden inwerken. Men vraagt zich soms af of wij ons voldoende duidelijk realiseren, welke rol de T.S. in de wereld speelt en welke spirituele taak wij Theosofen als medewerkers van onze Meesters vervullen.

[*Esoterische Instructies*, Deel 2, blz. 137]

Er zijn waarschijnlijk niet veel leden die daadwerkelijk beseffen dat ze als toegewijde leden van de Theosophical Society levende bouwstenen in de Beschuttingsmuur zijn. En hoewel Gottfried de Purucker dit al enkele jaren geleden schreef, geldt het natuurlijk nu nog steeds. Dus terwijl de Heiligen en Yogi's hun beschermende invloed uitoefenen op de innerlijke gebieden van de aarde, moeten wij als toegewijde Theosofen hun beschermende invloed transformeren naar het uiterlijk gebied. Daar ligt *onze* taak: de moed hebben om ons uit te spreken, om luid en duidelijk het geluid van onzelfzuchtigheid en wijsheid te

laten horen als er ergens in de wereld iets niet goed dreigt te gaan: het spirituele immuunsysteem, *ter voorkoming van* een zieke wereld.

De derde functie: GENEZEN van de wereld

De derde functie van de Broederschap van Mededogen komt pas in actie als het in de wereld verkeerd is gegaan: er treedt een spiritueel-mentale infectie op in deze wereld, onder ons mensen, en dan is het nodig om te genezen. Dus als we een conferentie zoals deze houden over Helende Kracht, dan blijkt dat we eigenlijk twee stappen hebben overgeslagen: we zijn vergeten te inspireren en te beschermen om ziekte te voorkomen. Genezen volgt pas hierna. Want wat is genezen? Het is het herstellen van onbalans, van een vervuiling op het mentale gebied.

Hoe werkt dit genezingsproces? We kunnen hierbij opnieuw kijken naar het eerder aangehaalde citaat van H.P. Blavatsky in haar artikel 'On Secrecy', maar nu met nadruk op de eerste zin:

De essentie van dat subtiele gif dat geen sporen achterlaat en het meest krachtige is dat in de natuur bestaat, ... kan ieder mens in de wereld genezen of doden; waarbij het resultaat afhankelijk is van of de uitvoerder een Broeder van het Licht of een Broeder van de Schaduw is.

De eerste [de Broeder van het Licht – J.V.] wordt weerhouden van het goede dat hij zou kunnen doen, door het Karma van het ras, het nationaal Karma en het individuele Karma; de tweede [de Broeder van de Schaduw – J.V.] wordt verhinderd in zijn vijandige werk door de gezamenlijke inzet van de menselijke 'Bouwstenen' van de 'Beschuttingsmuur'.

[H.P. Blavatsky *Collected Writings*, Vol.12, blz. 602]

Hoe kan dezelfde stof zowel een ziekmaker als een genezer zijn? H.P. Blavatsky geeft ons een volgende hint als zij schrijft over Kāma Loka, het Begeertegebied van onze aarde, een gebied ongeveer te vergelijken met de emotionele sfeer die wij mensen om ons heen hebben:

Hier worden de zaden uitgestrooid van *epidemieën van kwaad*, van cyclussen van rampen en algemene catastrofes van allerlei soorten die in groepen voorkomen.

[H.P. Blavatsky *Collected Writings*, Vol.12, blz. 663]

We zien hier, dat epidemieën van kwaad de bron zijn van groeps karma. Persoonlijke, egoïstische gedachten zijn in feite de microben voor deze planeet Aarde. Ze functioneren op het denkgebied van de aarde.

Ze verzwakken de mentale weerstand van de planeet.
Ze zijn even besmettelijk als bacteriën en virussen.
Ze verplaatsen zich via de gedachtestromen van deze aarde (zie boven).

Denkers kunnen erdoor geïnfecteerd raken, wat leidt tot reële epidemieën. Wie het wereldnieuws volgt, kan in feite deze epidemieën van argwaan, haat en agressie ontdekken, even gemakkelijk als men griep epidemieën zich over de aarde ziet verspreiden.

Met elke persoonlijke, egoïstische gedachte die we denken en voeden en krachtig maken, versterken we in feite een mentale microbe die de gezondheid van onze planeet aantast. Heeft u ooit een gedachte van irritatie, jaloezie of afgunst in dit licht gezien? Niemand denkt op deze manier, maar het is de moeite waard het wel te doen.

De Broeders van het Licht, de Broederschap van Mededogen, genezen op een manier waardoor zulke persoonlijke gedachten niet de boventoon krijgen, maar worden geneutraliseerd. Op welke wijze doen zij dat? Het is de wijze die Helena P. Blavatsky telkens aanprijst en waarover zij in al haar boeken steeds enthousiast is: homeopathie. Ze heeft het nooit over de gewone ouderwetse geneeskunde. Ze heeft het over de 'nieuwe geneeswijzen van de toekomst': homeopathie en mesmerisme. Het voert te ver om uitgebreid in te gaan op mesmerisme, maar we zullen trachten te laten zien hoe de homeopathische principes op spiritueel-mentaal gebied werken als geneesmiddel voor de wereld.

Hoe werkt spirituele homeopathie?

Wat is homeopathie? Hippocrates zegt het al:

Door gelijksoortige zaken wordt een ziekte ontwikkeld en door de toepassing van het gelijke wordt het genezen.

Het gelijke genezen met het gelijke

Hier herkennen we weer wat Blavatsky zegt over *dezelfde* stof, in de handen van twee verschillende kwaliteiten van Broeders, de zelfzuchtige en de onzelfzuchtige.

Hippocrates zegt dus: men moet het 'gelijke met het gelijke' genezen. Dit principe hanteren wij ook in onze cursus Anders Denken, waar we de mogelijkheid bespreken om het eigen karakter te veranderen. Als je karakter bepaalde zwakheden kent en je wilt je karakter veredelen, dan kun je dit doen door telkens wanneer je een *persoonlijke* gedachte over een bepaald onderwerp denkt, er direct een *bovenpersoonlijke*, *onzelfzuchtige* gedachte over datzelfde onderwerp aan te kleven. Door dit consequent vol

te houden, neutraliseren onze onzelfzuchtige impulsen onze zelfzuchtige.

In het algemeen wordt gedacht dat het 'gelijke met het gelijke genezen' betekent dat we een *persoonlijke* gedachte van onszelf tegenover de *persoonlijke* gedachte van iemand anders moeten zetten. Nationale agressie beantwoord je dan door oorlog. Dit is volstrekt niet wat er met spirituele homeopathie wordt bedoeld. Dit is de oude, Atlantische 'oog om oog, tand om tand'-methode van problemen oplossen, die de ziekte alleen maar verergert. Deze methode is een jammerlijke erfenis uit een vroegere ontwikkelingsperiode van de mensheid, die wij allang ontgroeid hadden moeten zijn.

Het 'potentiëren' van een gedachte

Eenzelfde stof kan dus zowel ziek maken als genezen. Hoe maakt een homeopaat van een bepaald middel een *geneesmiddel*? Hij potentieert het. Dit houdt in dat hij de stof vele malen verdunt en tegelijkertijd schudt. Tegenwoordig gebeurt dat veel machinaal, maar de best werkende middelen worden met de hand geschud, zodat de innerlijke invloed van de homeopaat zelf dit proces versterkt.

Op den duur is er in de verdunning nauwelijks een molecule van de stof terug te vinden. Kwakzalverij, roept de wetenschap, het kan niet werken want er is niets meer van het middel terug te vinden. Wat men over het hoofd ziet, is het feit dat elke molecule een levend organisme is, een levend wezen. En elk levend wezen heeft een uiterlijke kant, het voor ons zichtbare lichaam, maar ook een innerlijke kant, een ziel-kant.

Bij het potentiëren van de stof schudt en verdunt de homeopaat in feite de innerlijke kant van de molecule los van zijn uiterlijke kant. Hij activeert de ziel-kant die, bevrijd van zijn uiterlijke kant, veel krachtiger kan werken. Wij kennen dit verschijnsel ook bij onszelf. Wij staan ook universeler en krachtiger in het leven, als wij ons lichaam niet meer centraal stellen.

Het potentiëren van een gedachte verloopt precies als het potentiëren van een molecuul. Een persoonlijke, egoïstische gedachte wordt niet aangevallen met agressieve middelen, persoonlijk tegen persoonlijk. In plaats daarvan wordt aan deze mentale microbe een gedachte over hetzelfde onderwerp – 'het gelijke met het gelijke' – gekleefd, maar dan alleen de *ziel* van die gedachte, de innerlijke kracht van die gedachte, de hogere niveaus van die gedachte, dat wat we een *bovenpersoonlijke* gedachte noemen.

Genezen van binnenuit

Dat is de wijze waarop de Broederschap van Mededogen werkt. Door een bovenpersoonlijke gedachte naast een persoonlijke gedachte te zetten, neutraliseer je de persoonlijke gedachte. Daardoor geef je de ‘zieke persoon’ – en in dit geval de ‘zieke wereld’ – de kans om de kracht te vinden om zichzelf van binnenuit te genezen.

Hoe werkt een kern van Theosofen?

Deze drie functies van de Broederschap van Mededogen gelden voor elke kern van Broederschap:

- het DOORGEVEN en zuiver houden van de ‘stroom van inspiratie’ die vloeit vanuit het Hart van het Universum;
- het BESCHERMEN tegen negatieve invloeden (de Beschuttingsmuur);
- het GENEZEN: het herstellen van de harmonie in de mentale sfeer van deze planeet door middel van *spirituele homeopathie*.

Deze drie functies gelden dus ook voor ons Theosofen, actieve, toegewijde leden van de Theosofische Beweging. Wat staat ons te doen? Hoe kunnen wij hier vorm aan geven? Opnieuw kunnen we een ‘broodkruimel’ uit de literatuur volgen, ditmaal van William Quan Judge. Dit citaat lijkt slechts een aardig moreel advies van William Quan Judge aan zijn leden, maar het is meer dan dat. Hij sprak het volgende in 1892, één jaar na het heengaan van H.P.B., toen hij en Annie Besant actief waren in de Esoterische School. Hij sprak voor de Europese Conventie in Londen en als we aandachtig lezen, dan zien we niet alleen een aardig advies, maar in feite de essentie van wat een kern van Broederschap is, en hoe wij als kern van Broederschap kunnen functioneren.

W.Q. Judge, Afsluitende toespraak op de Europese Conventie te Londen, juli 1892:

Deze Society is een klein zaad van een kern van een werkelijke ‘uiterlijke Broederschap’. Als we ons werk goed doen, zal de dag aanbreken dat we ons doel bereikt hebben en de kern gevormd hebben.

Als we vijfhonderd leden zouden hebben in de Society, die

- *elkaar met oprecht hart liefhebben*
- *elkaar niet bekritisieren noch veroordelen*
- *en allen gericht zijn op één doelstelling met één overtuiging*

dan zouden we de hele wereld bestrijken met onze gedachten. En dit is ons werk in de toekomst [dus ons huidige werk als Theosofen van *nu* – J.V.], het werk dat voor ons uitgestippeld is door die Meesters waarin zovelen van

ons met krachtige overtuiging geloven.

Wat zegt dit citaat ons over wat ons te doen staat? Als we proberen tussen de regels te lezen wat er staat, wat betekent dan: *elkaar met oprecht hart liefhebben*? Dit betekent dat ons *hart* actief is, in de mystieke zin van het woord. Dat houdt in dat het *āt*mische en het buddhische, het eenheidsbesef en het inzichtelijke – de twee hoogste elementen in ons denken – actief moeten zijn. En dat houdt in dat we in staat zijn om de eenheid van alle leden van een groep te zien. Want een groep toegewijde Theosofen is nog geen kern. Hoe kunnen we van een groep een kern maken? Door de eenheid van elk van ons in de groep te zien en daarnaar te handelen. Dan is het hoogste in ons, het *āt*misch-buddhische in ons, actief, precies als bij alle leden van de Broederschap van Mededogen.

Wat betekent vervolgens *niet bekritisieren noch veroordelen*? Bekritisieren en veroordelen is in feite de activiteit van begeertedenken, waar we de groep juist tegen moeten beschermen. Het betekent sympathieën en antipathieën hebben, iemand wel of niet mogen. In een groep mensen die een kern van broederschap proberen te vormen, stijgt je boven dat niveau van bekritisieren en veroordelen uit. Het begeertedenken wordt zo geneutraliseerd.

Wat betekent: *allen gericht op één doelstelling met één overtuiging*? Gericht zijn op één doelstelling met één overtuiging betekent dat onze denkkraft, samen met dat van alle leden in de groep, één richting uitgaat. Natuurlijk concentreren we ons niet op onszelf, want we zijn uiteraard bovenpersoonlijk gericht. Maar vaak wordt in groepen de fout gemaakt dat men zich gezamenlijk richt op het welzijn, het voortbestaan van de groep. Mensen in een organisatie die alleen geïnteresseerd zijn in het welzijn van de organisatie, zullen nooit een kern vormen. Er zijn groepen die zich volledig concentreren op H.P. Blavatsky en de Meesters en de Broederschap van Mededogen. Ze zijn geen kern, want de Broederschap van Mededogen is niet op zichzelf geconcentreerd. Dus een groep Theosofen die werkelijk een kern willen vormen, moeten geconcentreerd zijn op de mensheid en zichzelf vergeten, de groep vergeten, zelfs hun eigen organisatie en de Meesters en Blavatsky vergeten, en in plaats daarvan zich concentreren op de mensheid, op het verlichten van het lijden van de mensheid. Want dat is het doel van ons grote voorbeeld, de Broederschap van Mededogen.

De kracht van een kern

Als de leden van een groep dit doen, gebeurt er in die

groep iets magisch. Een stroom van hogere spirituele gedachten gaat circuleren vanuit hoofd en hart van één lid van de groep naar een volgend lid en naar een volgende en naar een volgende, enzovoort, langs de hele kring. De hoofden en harten van de leden van die groep gaan een kanaal vormen voor de cyclische beweging en verspreiding van idealen, en op dat moment wordt de groep een soort van spiritueel magnetisch veld. Deze gaat fungeren als een versneller en versterker van de energie van de Broederschap van Mededogen. We kunnen het een cycloon van idealen noemen. De werking ervan in de wereld is veel en veel sterker dan die van eenzelfde aantal individuele Theosofen die de Theosofie verspreiden.

Het is te vergelijken met een tropische storm of orkaan. Als je satellietbeelden van een orkaan bekijkt, dan zie je de machtige cyclische werveling van de storm. En iedereen weet dat de regen die zo'n orkaan verspreidt tien tot honderdmaal krachtiger is dan die van een groep regenwolken. Ik was verheugd om hetzelfde idee terug te vinden in een andere theosofische organisatie, in een citaat van Raghavan Iyer, waarin hij een kern van Theosofen vergelijkt met een lens die het licht bundelt en richt en versterkt tot een krachtige inspirator in de wereld.

Hopelijk heeft deze bijdrage over hoe een kern van Broederschap werkt en hoe de wereld kan worden genezen voldoende stof tot denken én doen gegeven.

***

Als aanvulling hoe Theosofen, verenigd in een kern van broederschap, hun werk kunnen doen, volgt hier een fragment uit een van de studies die Gottfried de Purucker met zijn E.S.-leden hield. Deze werd gehouden in 1931, toen in de wereld, en vooral in Europa, de ontredde van de Eerste Wereldoorlog nog sterk aanwezig was. Een van de studenten stelt hierover een vraag, met het oog op de afgelopen Eerste Wereldoorlog. Gottfried de Purucker richt zich in zijn antwoord op de toekomst, op de Tweede Wereldoorlog, en verder. Stapsgewijze legt hij uit, hoe een kern van Theosofen zich opstelt in een zieke wereld, zonder ooit ontmoedigd te raken.

E.E.S. – Alle Leraren hebben ons verteld over of gezinspeeld op grote rampen, die over de mensheid zouden komen en ons erop gewezen dat, indien wij onze plicht doen, wij hun uitwerking aanzienlijk zouden kunnen verminderen of misschien voorkomen.

G. de P. – Dat is waar.

E.E.S. – Kunt u, in verband met het feit dat de mensheid zo verschrikkelijk heeft geleden, hier iets meer over vertellen? Wij moeten haar helpen.

G. de P. – Zo is het. Nu dan, Makkers, ik kan dit zeggen: dat de mensheid van de ene cyclus overgaat in de andere. Zulke overgangperiodes zijn altijd zeer gevaarlijk voor het geestelijke en intellectuele, het sociale en politieke welzijn van de mensheid. Het zijn altijd kritieke tijden. Wij zijn thans niet ver verwijderd van een maatschappelijke en staatkundige omwenteling, die de tegenwoordige beschavingen tot in de kern zal aantasten. Ze zal ongetwijfeld gepaard gaan met oorlogen en bloedige revoluties in verschillende landen en ik wil hier verder niet op ingaan. Ik kan dit beter niet doen. Eén van de pogingen van de Leraren, of misschien beter de voornaamste poging van de Leraren was, om door de stichting van de Theosofische Beweging te voorzien in een internationaal lichaam van mannen en vrouwen, die er door hun denken, uitgedrukt in woorden, in leringen, hetzij gesproken of geschreven, en door hun handelingen toe zouden bijdragen de naderende onheilen die op het punt staan de mensheid te treffen, te verlichten.

Het is verbazingwekkend, hoeveel enkele vastberaden en koppig vasthoudende mannen en vrouwen tot stand kunnen brengen. De geschiedenis heeft het herhaaldelijk aangetoond. Daarom dring ik er steeds op aan: verkondig de Theosofie van de daken, onderwijs haar, draag haar uit. Laat geen gelegenheid voorbijgaan de goede boodschap te verbreiden. Onze voornaamste plicht is niet zozeer de Theosofische Beweging uit te breiden, ofschoon op die wijze onze voornaamste plicht ten uitvoer wordt gebracht. Op zichzelf komt dit op de tweede plaats. Ons allereerste werk is de harten en geesten der mensen te veranderen, de verschrikkingen te verzachten als deze komen, hun ellende te verlichten door erop voorbereid te zijn vóór deze komt. Geen menslievend werk is zo verheven als dit. Wanneer deze gebeurtenissen tot ontwikkeling komen, zal er een ontkenning van menselijke hartstochten plaatsvinden, die verschrikkelijker zal zijn dan alles wat er in de geschiedenis bekend is, en hoewel het Theosofisch Genootschap, uw Theosofische Beweging, waarschijnlijk niet in staat zal zijn door de invloed van theosofisch denken en theosofisch inzicht dit geheel door haar verfijnende en verlichtende kracht tegen te houden, zal dit alles er niettemin in grote mate toe bijdragen het kwaad dat anders zou worden

aangericht, te verminderen.

Onderwijs de mensen broederschap, onderwijs hun dat zij onafscheidelijk met elkaar verbonden zijn, dat voor wat de één doet allen verantwoordelijk zijn, en voor wat allen doen iedereen verantwoordelijk is; dat er in het geheel geen fundamenteel onderscheid is tussen de belangen op welk gebied ook — hetzij op geestelijk, religieus, politiek of welk gebied ook. Dergelijke gedachten moeten het wereldbewustzijn beïnvloeden.

Onderwijs de mensen de aard, karakteristiek en werking van het hoogmoedige en zelfzuchtige breinverstand, waarin de meesten van hen heden ten dage leven en waarop zij in hun onwetendheid trots zijn. Onderwijs de mensen de beperkingen en tevens de waarde ervan als instrument voor geestelijke wijsheid, als het op de juiste wijze wordt geoefend en bestuurd door de spirituele wil. Ook dit zijn enige gedachten die zullen helpen. Dit zijn de leringen die de menselijke idealen en denkbeelden zullen verheffen.

En onderwijs de mensen verder, en zeker niet in de laatste plaats, de filosofie van de Oude Religie der mensheid, door hun enerzijds hun gemeenschappelijke oorsprong en gemeenschappelijke bestemming, en anderzijds de in elkaar grijpende en dooreengeweven spirituele, psychische en fysieke krachten, energieën en vermogens der Natuur aan te tonen.

Dacht u dat bijvoorbeeld deze laatste Grote Oorlog [de Eerste Wereldoorlog Red.] gekomen zou zijn, of had kunnen komen, indien gedurende de laatste achttien- à negentienhonderd jaren de Theosofie in het denken der mensen had geleefd? Indien de psychische en mentale atmosfeer in de Europese landen vervuld was geweest van theosofische gedachten, idealen en waarheden? Nee! De Grote Oorlog ontstond uit eeuwen van verkeerd denken en handelen, met andere woorden uit zelfzucht, gebrek aan kennis van de aard van de mens en van het feit dat hij geworteld is in het Universum; en dat het Universum in essentie een geestelijk wezen is; dat de mens fundamenteel en in diepste wezen een god is; en dat het zijn voornaamste en edelste plicht is zo te leven — goddelijk te leven, als een god te leven. Het beroofd worden en verliezen van bezittingen heeft in het geheel geen betekenis, in vergelijking met het kennen van, het bezitten van, en het leven volgens deze verheven waarheden. Zij hadden een beschaving kunnen opbouwen die de hartstochten, de zelfzuchtige impulsen, de inhalige, zelfzuchtige geest, die alle Europese beschavingen tot nu toe beheerst hebben en welke haar nog beheersen, aan banden had kunnen leggen.

Het is met andere woorden de plicht van de Theosofische

Beweging om een nieuwe geestelijke energie, een verlichting, in de wereld los te maken — de harten der mensen te veranderen en hun denken te verlichten.

[E.O.O.S., blz. 445-448]

De praktische toepassing van broederschap, een kern en heelwording

Beste medestudenten en medewerkers voor de Theosofie,

In de eerste twee bijdragen, van Herman Vermeulen en Joop Smits, bestudeerden we de betekenis van universele broederschap, het vormen van een kern, en van heelwording. In de derde bijdrage, van Joke gingen we in op de aard van het werk van de Hiërarchie van Mededogen. In deze bijdrage gaan we in op de praktische toepassing van Broederschap, een Kern, en Heelwording. Onze bijdrage gaat dus om de vraag: wat bedoelen we met het woord *praktisch*? Wat houdt praktisch theosofisch werk in? Wanneer en hoe zijn we bezig de Theosofie praktisch toe te passen?

Het antwoord op deze wezenlijke vraag heeft zijn uitwerking op heel ons leven: zowel op onze individuele taken in de samenleving, als op onze taken als leden van een theosofische organisatie.

Ideeën scheppen of vernietigen van beschavingen

Het startpunt van ons onderzoek is de volgende stelling: *ideeën scheppen of vernietigen van beschavingen*. Dit

startpunt vloeit voort uit onze theosofische leringen over het menselijk bewustzijn. Wij zijn *denkende* wezens, en gedachten zijn de drijvende kracht achter al onze handelingen. In feite creëren we, via de occulte cyclus 'gedachten – handelingen – gewoonten – karakter' ons eigen karakter. Onze ideeën bepalen wat we zijn.

Verder weten we allen dat we ons denken op twee manieren kunnen inzetten: door gedachten te denken die in harmonie zijn met de Universele Wetten en met al wat leeft, of door gedachten te denken die om ons persoonlijk zelf draaien, waarbij we onszelf zien als los van de rest, en fundamenteel verschillend van de rest. Iedereen kan de gevolgen die deze twee soorten gedachten produceren, onderkennen: op de ene manier herstellen of creëren we harmonie, op de andere manier creëren we disharmonie en verdeeldheid onder de mensen, en dat laatste is de oorzaak van honderden vormen van lijden.

Daarom wordt de wereld geregeerd door ideeën, zoals Plato zei. Daarom scheppen of vernietigen onze ideeën onze huidige en toekomstige beschaving. Dat houdt in dat *onze enige uit-*

weg hierin ligt: dat we universele ideeën, gedachten van eenheid, broederschap en wijsheid, introduceren en zelf toepassen. Alleen zo zijn we in staat om de disharmonie in onze wereld bij de wortel aan te pakken.

Maar voordat we onze gedachtezaden over vruchtbare grond kunnen uitstrooien, moeten we die grond eerst ploegen. Eerst zullen we het onkruid van onwetendheid en fantasie moeten verwijderen. Theosofische organisaties hebben daarom, in onze visie, de volgende drie taken of plichten:

1. *de mentale grond ploegen*, door te laten zien dat de heersende opinies onbewezen en inconsistent zijn, zodat we daarna in staat zijn, onze tweede taak,
2. *de universele waarheden van de Theosofie te zaaien*, met als doel, en dat is onze derde taak,
3. *het mededogen in onze medemensen wakker te roepen*.

Op deze manier helpen we elkaar weer HEEL te worden, een geheel en dus compleet wezen te worden. En dat kunnen we alleen worden als we het spiritueel-mentale deel in ons weer de leidende rol geven die het van nature heeft — van nature, want wij mensen zijn een kopie of microkosmos van de grote Macrokosmos, en die wordt geleid door wijsheid en mededogen.

Onze conclusie is daarom: *de voornaamste taak van elke theosofische organisatie ligt op het spiritueel-mentale gebied*. De Meesters die de Theosophical Society hebben gesticht deden dat om een instrument te creëren dat in staat is de universele levensfilosofie, de Theosofia, te verspreiden. Daarom zou elke theosofische organisatie, als zij gehoor wil geven aan de oproep van de Meesters, een kern van universele broederschap moeten zijn die de buddhische ideeën uit het spiritueel-mentale gebied omzet in inspirerende impulsen in onze samenleving.

In de vorige bijdrage verklaarde Joke Vermeulen de aard en werkzaamheid van de Hiërarchie van Mededogen. Zij onderscheidde drie aspecten, drie facetten van hun onbaatzuchtige werk. Deze drie zijn – en herinner u, we hebben het over spiritueel-mentaal werk – *voeden, beschermen* en *genezen*. Wij zullen deze driedeling benutten om de vraag van deze lezing te beantwoorden: wat bedoelen we met *praktisch* theosofisch werk?

Ten eerste: spiritueel voeden

Het eerste aspect is ‘voeden’. Welk voedsel heeft de mensheid nu het meest nodig? Ze mist bovenal een levensfilosofie die zowel betrouwbaar als mededogend en praktisch

is. Met andere woorden: een levensfilosofie die op universele waarheden is gegrond, onze ethische intuïties ten volle bevredigt, compleet is, en voorts door en door consistent. Ze moet ons de sleutels geven om alle problemen waarmee we worden geconfronteerd, op te kunnen lossen. Kortom: de mensheid heeft bovenal behoefte aan spiritueel-mentaal voedsel, omdat op dat gebied de honger en het gebrek het grootst is.

Mensen vragen ons regelmatig: waarom is de Theosofie zo theoretisch, waarom doen jullie niet meer praktisch werk, sociaal werk bijvoorbeeld? We reageren dan met de tegenvraag: wat is praktischer dan het aanbieden van de theosofische grondgedachten, omdat iedereen daarmee al zijn huidige en toekomstige problemen *zelfstandig* kan oplossen? Met deze leringen geven we onze medemensen een inspiratiebron, die hun diepste idealen voedt. We maken hen mentaal zelfstandig, zelfstandige zoekers naar waarheid en rechtvaardigheid. In onze ogen is er geen werk dat praktischer is dan dat ... zelfs als we daar vele eeuwen mee door moeten gaan voordat de Theosofie de mentale atmosfeer van de hele samenleving heeft vernieuwd.

Daarom is het de voornaamste taak van de Theosofische Beweging om het mededogen in onze medemensen wakker te roepen door middel van universele gedachten. Daar liggen onze grootste taken én uitdagingen. Als individuele mensen hebben we natuurlijk een breder veld aan plichten in ons leven, variërend van stoffelijke tot geestelijke plichten, van persoonlijke tot maatschappelijke plichten. Maar ons werk als theosofische organisatie zou helemaal gericht moeten zijn op dit spiritueel-mentale gebied. Als wij falen onszelf af te stemmen op dit hogere mentale gebied van onze Planeet, zodat we daarmee gaan resoneren, zijn we niet in staat zijn invloed door te sluisen naar alle delen van onze samenleving. Dan zouden we falen in onze belangrijkste plicht: de Theosofie tot een actieve hervormende kracht in de samenleving maken.

Ten tweede: spiritueel beschermen

Het tweede aspect van mededogend, wijs werk is ‘beschermen’. En daarmee bedoelen we: het opbouwen van een beschermende gedachte-atmosfeer, en het zuiver houden van de Universele Wijsheid, de Theosofia. Een van de theosofische leringen luidt, dat onzelfzuchtige gedachten een beschermende sfeer vormen, niet alleen voor de denker zelf, maar ook voor alle mensen die met hem zijn verbonden. In zo’n sfeer kunnen egoïstische en illusoire invloeden niet binnendringen. We kunnen zo’n beschermende sfeer herkennen aan het feit, dat niemand geneigd

is tot roddelen, kwaadspreken en ongefundeerde beschuldigingen. Ook wordt iedereen als gelijkwaardige gezien, en serieus genomen.

Wat houdt deze beschermende taak in voor ons Theosofen? We moeten trachten zo'n bovenpersoonlijke atmosfeer in al ons besloten en openbare werk tot stand te brengen — in feite in *al* onze contacten in het dagelijkse leven, 24 uur per dag, zeven dagen in de week. We moeten nooit vergeten dat we de Theosofie verspreiden om zodoende het mededogen in onze medemensen te activeren, zijn ethische instincten en inzichten, zijn impulsen om anderen te helpen. Theosofische studies zijn nooit theoretische, onverbindende zaken. In feite kunnen we het complete bouwsel van theosofische leringen zien als één grootse bevestiging van het feit dat eenheid en broederschap het Hart van de Kosmos zijn, en dat er daarom niets natuurlijkers is dan dit feit na te volgen.

We kunnen de denkvermogens van anderen slechts in zoverre raken, als we zelf, in ons eigen leven, de beginselen in praktijk brengen. In zoverre als we zelf levende voorbeelden zijn, zullen onze woorden het hart van onze medemensen treffen, omdat onze woorden zullen resoneren met hun eigen hogere bewustzijn.

Dit heeft ook alles te maken met het zuiver houden van de Theosofia. Alleen door de Theosofie te leven, zullen we het geestelijke onderscheidingsvermogen opbouwen dat daarvoor nodig is. Want het is essentieel, als wij op de lange termijn succesvol willen zijn, dat we de Theosofia zuiver brengen, dat wil zeggen, zonder compromissen te sluiten, zonder de leringen te degraderen om ze 'maatschappelijk aanvaardbaar' te maken. Laten we de Theosofia nooit vermengen met beperkte gedachten, vanuit het motief dat we het dan mensen makkelijker zouden maken een stap in onze richting te doen. Want we bereiken dan het tegendeel: we maken de Theosofia inconsistent, onlogisch, en creëren een struikelblok op hun pad. We benaderen onze medemensen dan niet als geestelijke denkers, maar als persoonlijkheden, terwijl elk mens een ätmisch centrum is en dus een beroep kan doen op de Universele Wijsheid in zichzelf. Laten we dus het voorbeeld van de Hiërarchie van Mededogen volgen, en het zelfstandige denken van onze medemensen juist stimuleren.

Al deze ideeën die wij nu met elkaar delen, hebben consequenties voor de manier waarop we onze Logeleden voorbereiden op openbaar werk. Geen enkel lid kan de verantwoordelijkheid op zich nemen een theosofische organisatie in het openbaar te vertegenwoordigen, als dit lid niet eerst een helder beeld heeft kunnen opbouwen van de

innerlijke houding die daarvoor vereist is. De vraag, wat een geschikte en complete training van onze leden is, is dus een heel belangrijke. We gaan daar nu niet verder op in.

Ten derde: spiritueel genezen, 'heel maken'

Het derde aspect van het werk van de Hiërarchie van Mededogen is genezen, 'heel maken': trachten de harmonie te herstellen waar disharmonie regeert. Voor ons theosofische leden brengt deze plicht verschillende uitdagingen met zich mee. We zullen er een paar noemen.

Het houdt in dat we actief de arena's van het maatschappelijke leven ingaan, door deel uit te maken van bestaande geschikte forums, of zelf nieuwe geschikte forums te creëren. Ze zijn geschikt, als ze ons de kans bieden om onze theosofische inzichten en hun praktische consequenties uit te leggen. Spiritueel genezen houdt in dat we 'de grond ploegen', door het beperkte en illusoire karakter van populaire geloofsstellingen en 'ismen' in onze samenleving aan te tonen. Maar we stoppen nooit op dat punt, en bieden tegelijk een alternatief: de Theosofie.

Veel van de onderwerpen waarop we het theosofische licht moeten laten schijnen, liggen maatschappelijk gevoelig, tenminste, in sommige landen en in sommige perioden. Maar als we deze maatschappelijk gevoelige zaken niet durven aankaarten, als we vermijden er in directe termen over te praten, zouden we tekortschieten in onze plicht ons publiek de weg te wijzen naar grotere waarheden. Daarom kunnen we die onderwerpen niet negeren.

Maar: hoe kunnen we hier verstandig mee omgaan? Om te beginnen moeten we onszelf grondig voorbereiden. Laten we zorgen voor een logische opbouw van onze gedachtegang, met als startpunt de universele gedachten van de Theosofie. Laten we alles wat we zeggen ondogmatisch brengen, open voor onderzoek. Laten we begrijpelijke, toegankelijke taal gebruiken, omdat we dan bewijzen dat de theosofische leringen overal toepasbaar zijn en door iedereen op zijn eigen niveau begrepen kunnen worden. Op die manier doen we een beroep op de universele vermogens die in onze luisteraars aanwezig zijn. Op die manier zullen alle zoekers naar waarheid tot de erkenning komen, dat de Theosofie een zeer waardevolle dimensie toevoegt aan hun gedachten.

Onze plichten als samenwerkende Theosofen

Nu komen we bij de vraag: waar komen we op uit als we de naar voren gebrachte ideeën toepassen op de samenwerking binnen de Theosofische Beweging, op alle contacten

tussen de verschillende theosofische takken? Herinner u de diepgaande wens van H.P. Blavatsky, in een van haar boodschappen aan de Amerikaanse Theosofen:

Wees Theosoof, werk voor de Theosofie! Theosofie voorop, en Theosofie als slot; want alleen haar realisatie in de praktijk kan de westerse wereld redden ... Alleen de Theosofie kan haar behoeden totaal te verzinken in puur materialistische luxe, waarin ze zal aftakelen en vergaan, zoals oudere beschavingen dat hebben gedaan.⁽¹⁾

H.P.B.'s oproep was specifiek gericht op de Amerikaanse Theosofen, maar in onze ogen is de betekenis ervan wereldwijd van toepassing. Dus, Theosofie voorop, en Theosofie als slot, in het licht van broederschap. We staan allemaal voor dezelfde verantwoordelijke taak, een taak op het spiritueel-mentale vlak. Tijdloze Theosofie is niet-persoonlijk, staat boven elke persoonlijke illusie. Laten we daarom samenwerken zoals chela's samenwerken: door elkaar de waarheid te vertellen, de waarheden zover als wij die hebben ontdekt. Als we spiritueel en mentaal volwassen willen zijn, moeten we ons gedragen als spiritueel en mentaal volwassenen: zonder persoonlijkheden in de watten te leggen, zonder angst voor gevoeligheden, zonder angst dat wijzelf onze favoriete kleinere waarheden moeten loslaten als we grotere waarheden vernemen. We werken dan in een ondogmatische sfeer van waarheidslievendheid samen, door steeds die ideeën te zoeken die het meest overeenstemmen met de beginselen van H.P.B.'s boek *De Geheime Leer*. Natuurlijk op een vriendelijke manier. Zoals vrienden onder elkaar doen: elkaar soms de onversneden waarheid vertellen als het onze vriend op de lange termijn van groot nut kan zijn.

Is voorts de tijd niet rijp om alle kwesties uit verleden en heden van de Theosofische Beweging aan de orde te stellen, of deze nu als gevoelig worden gezien of niet? Als we onze *kruisbestuiving* zouden beperken tot zogenaamd veilige, theoretische discussies, zouden we onze samenwerking op moerassige grond bouwen, een wankel basis. Laten we daarom niet terugschrikken om onderwerpen aan de orde te stellen waarover in het verleden weliswaar veel is gesproken, maar dan helaas alleen 'in de eigen groep' en zelden tijdens directe en eerlijke gesprekken met de betrokkenen 'buiten de eigen groep'.

Samengevat: de ITC kan een belangrijke rol spelen in het vervullen van onze theosofische plichten in de wereld. Ze kan een voorbeeld van spiritueel volwassen samenwerking worden, dat wil zeggen, van bovenpersoonlijke kruisbe-

stuiving, of, met een nieuw gevormd woord, *kernwording*.

Referentie

1. H.P. Blavatsky, Boodschap in Boston, 1891. In: *H.P. Blavatsky aan de Amerikaanse conventies, 1888-1891*.
-

Hoe kunnen we een kern van broederschap vormen, zodat we een helende kracht in de wereld zijn?

Beste vrienden, medestudenten in de Esoterische Wijsheid,

Eigenlijk hoop ik dat we niet *slechts* studenten zijn, want we moeten de leringen ook toepassen. Want als je studeert zonder dat wat je leert, toepast, dan is dat als een gedachte waarop geen daad volgt. En een gedachte zonder daad is als zaad zonder grond waarin het gezaaid kan worden. Hoewel het onze eerste plicht is mentale denkbeelden van universele broederschap te vormen – spirituele en mededogende gedachten – kunnen we niet rustig in onze leunstoel zitten of theosofische conferenties bezoeken, terwijl we alleen maar denken en hopen dat anderen de mooie gedachten die we denken, zullen oppakken. Net als de zaaier in de gelijkenis in het Evangelie van Mattheüs moeten we eropuit trekken. En hoewel het zaaien gemakkelijker is als de zon schijnt, zullen *Theosofen* ook moeten zaaien als het regent. Theosoof zijn is hard werken. Daar is geen twijfel over.

De mensheid verbinden met de bron van inspiratie

Werkelijke Theosofie is een bron van inspiratie. De Theosofische Beweging

heeft de plicht om de mensheid met die bron te verbinden.

Hoe doen we dat? Hoe vormen we een kern van broederschap, die haar invloed over de hele wereld uitstraalt? Welnu, een hart dat niet klopt, is geen hart. Een kern die niet actief is, is helemaal geen kern. Ze moet actief zijn; we moeten ervoor werken. We moeten het beeld van Universele Broederschap in alle gebieden met het menselijke denken introduceren. We moeten de theoretische theosofische leringen ‘vertalen’ naar allerlei praktische situaties. We moeten de Theosofia verduidelijken met allerlei voorbeelden en argumenten. We moeten dat zo doen, dat zowel het intellect als het buddhische hart de waarheid ervan kan inzien.

Daarmee bedoelen we zeker niet dat we anderen de theosofische gedachten moeten opdringen. We respecteren de vrije wil van iedereen. Bovendien zou dat de meest ineffectieve manier zijn om de Theosofie te verspreiden, omdat we dan nooit het geestelijke hart van iemand zouden bereiken.

Veel beter is het als we ons richten op het denken van onze medemens. En net als Socrates dat deed, kunnen we

vragen stellen, zodat onze medemensen de waarheid in zichzelf ontdekken. Als Theosofia waar is, dan hoeven we haar alleen maar te presenteren en ze zal zichzelf bewijzen. Daarom is de manier waarop we onze ideeën presenteren, erg belangrijk. We moeten nooit een beroep doen op gevoelens en emoties, want omdat die zo vluchtig zijn, zullen ze op de lange termijn nooit wortel schieten. Als we de logica van onze ideeën kunnen aantonen, en duidelijk maken dat je die in de natuur kunt ontdekken, dan zullen mensen een innerlijk vertrouwen in de waarheid ervan ontwikkelen. Op die manier zullen ze in toenemende mate een beroep doen op hun innerlijke kwaliteiten, op hun intuïtie, wat uiteindelijk tot een direct waarnemen of ervaren van de waarheid van de leringen zal leiden.

Praktische toepassing

Wij denken dat dit het beleid was dat sinds de oprichting van de Theosophical Society (TS) gevoerd werd. Vooral H.P. Blavatsky publiceerde vanaf het moment dat de TS gesticht was, een enorm aantal leringen, die een dam opwierpen tegen het groeiende materialisme, dat het goddelijk-geestelijke aspect van het menselijke bewustzijn ontkende. De Theosofia moest duidelijk maken dat de mens een goddelijk-geestelijke oorsprong heeft.

De stichters publiceerden echter niet alleen de leringen. Ze maakten zich sterk voor de praktische toepassing ervan. En dat deden ze in alle gelaagdheden van de maatschappij. Neem bijvoorbeeld de eerste crematie in de VS in 1878, die georganiseerd was door de stichters en waarmee ze de vergankelijkheid van het lichaam wilden aantonen. Later in India slaagden ze erin de scheiding tussen sekten, kasten en rassen te verminderen. Op de jaarlijkse conventie van de TS in Adyar in 1889 waren er afgevaardigden van Hindu's, Parsi's, Buddhisten, Moslims, Joden en Christenen. Broederlijkheid begon terrein te winnen.

Een andere praktische toepassing: in Sri Lanka was er, vooral dankzij het harde werk van de president-stichter, H.S. Olcott, een herleving van het onderdrukte Budhisme. Nog een voorbeeld: in Londen East End werd de eerste vereniging voor werkende vrouwen opgericht. Het was de eerste vrouwenvereniging in Groot-Brittannië die geheel en al vrij was van theologisch geloof en theologische voorwaarden.

Gedachten en daden

Misschien lijkt het tegenstrijdig dat het toepassen van de Theosofia het belangrijkste werk van de Loge van Wijsheid en Mededogen is, terwijl de essentiële taak het vor-

men van mentale, buddhische beelden is. Dit is echter geen tegenstelling.

Al die activiteiten zijn namelijk het gevolg van gedachten — theosofische gedachten, gedachten van Universele Broederschap. De beschaving is op gedachten gebouwd. Als we onze wijze van denken veranderen, dan veranderen we de samenleving ook. Gedachten zijn niet waarde vrij. Maar als we de theosofische gedachten slechts als een soort spirituele rust opvatten, die hun nut niet in het dagelijkse leven moeten bewijzen, dan falen we. Als theosofische gedachten alleen maar vermaak zijn, dan hebben ze geen enkele invloed op de samenleving en zijn ze waardeloos. We moeten dus deze spirituele en diepe gedachten – die voor de meeste mensen louter abstracties zijn – ‘vertalen’ in praktische toepassingen, zonder dat we enige concessie aan de basisidee doen.

Want een gedachte zonder daad is luiheid en soms ook lafheid. In het ergste geval is het zelfs schijnheiligheid. “Het doel van de mens is een daad en niet een gedachte, ook al is die het edelste”, aldus citeert H.P. Blavatsky Carlyle in de *Sleutel tot Theosofie*. Maar een daad zonder gedachte – dat wil zeggen: een spirituele gedachte, die gebaseerd is op Natuurwetten – is leeg en gedoemd te mislukken.

Kern van actieve broederschap

Hoe gaat een kern van actieve broederschap eruit zien? We denken zo: over de hele wereld, met een open mind en open naar hun medemensen, in groepen en individueel, bestuderen Theosofen de Theosofia, en gezamenlijk brengen ze deze kennisleer in de praktijk. Ze studeren met het doel in actie te komen. Ze helpen elkaar in creatieve manieren te ontwikkelen hoe ze de Theosofie kunnen toepassen en verspreiden.

Zijn wij er klaar voor om in de voetstappen van H.P.B. te treden en de denkgarelen te doorbreken door de Theosofia te herintroduceren, maar op een geëngageerde en praktische wijze, waarbij we recht, recht noemen en krom, krom? Broederschap betekent niet dat we het kwaad onder de dekmantel van de liefde moeten verbergen. Als bijvoorbeeld een groot deel van de bevolking van een land geen vluchtelingen wil opvangen, dan moeten we daarin niet meegaan uit vrees dat we anders minder populair zouden worden. Zijn we, als H.P.B., sterk genoeg om de publieke opinie te trotseren? Hebben we de moed de arena te betreden?

Zijn we in staat onze ideeën te verdedigen? We moeten ons theosofisch licht niet onder de korenmaat zetten. We moeten evenveel respect voor onze ideeën opeisen als we

die voor de ideeën van anderen hebben. En we moeten de Theosofie presenteren en uitzaaien op de creatiefste manier die we ons maar kunnen voorstellen.

Iedereen kan en moet dat in zijn eigen omgeving, zijn eigen familie, op zijn werk en in zijn buurt doen. Maar deze arbeid is veel krachtiger als we het samen doen. Dan zullen we een zeer sterke genezende kracht scheppen. Die geneest niet alleen, ze voorkomt ook ziekten.

Voorbeelden van praktische Theosofie

We willen dit beleid uitleggen aan de hand van enkele voorbeelden uit verschillende onderdelen van de samenleving. Eerst een religieus voorbeeld.

Er is in onze wereld heel veel onenigheid tussen de aanhangers van verschillende godsdiensten, zoals die van de Islam, het Christendom, Hinduïsme en Buddhisme. We weten dat Meester Kur' Humi religie als de bron van twee derde van al het kwaad in de wereld aanwees. Maar we weten ook dat religieus bewustzijn het edelste aspect in ons is. Wat nodig is, is dat we de ware betekenis van religie gaan begrijpen en in gaan zien dat Religie iets anders is dan de gedegenereerde afleidingen ervan. De Theosofia kan dat duidelijk maken. De enige manier om mensen van zoveel verschillende geloven bij elkaar te brengen is dat je hun de kern van hun godsdienst laat zien, die eenheid is. Hier is een ander voorbeeld. We willen allen in een rechtvaardige samenleving leven. Onrecht moet de wereld uit. Maar als sociale hervormingen gebaseerd zijn op de illusie dat mensen alleen gelukkig zijn als ze meer aardse bezittingen hebben, zullen die hervormingen hooguit tijdelijk werken. Ze moeten gebaseerd zijn op het spirituele feit van eenheid.

We hoeven het politieke mijnenveld niet te betreden, maar we kunnen laten zien hoe de Theosofia alle sociale vraagstukken kan oplossen. Neem het probleem van criminaliteit: we kunnen duidelijk maken dat het niet onze taak is criminelen te straffen. De Natuur – en dat is karma – ‘straff’ en ‘beloont’ beter dan de wijste rechter. Wat nodig is, is dat we onze zwakke broeders onderwijzen te leven volgens de natuurlijke wetmatigheden. Dat is veel effectiever om misdaad te overwinnen dan door mensen op te sluiten.

Twee voorbeelden op wetenschappelijk gebied. Veel wetenschappelijke feiten kunnen veel beter uitgelegd worden door gebruik te maken van de theosofische hypothesen. Nieuwe gedachten over de zwaartekracht kunnen naar een hoger niveau getild worden als je het idee van bewustzijn erbij betreft. Je moet dat niet doen om je eigen ‘gelijk’ te

bewijzen, maar om het zaad van een ander gedachtebeeld in het denken van onze medemensen te zaaien. Als je je realiseert dat je in een levende kosmos leeft, waar je een integraal onderdeel van bent, dan zul je ongetwijfeld een andere mentaliteit ontwikkelen dan wanneer je denkt dat de kosmos uit dode materie bestaat, waarin misschien heel ver van ons een planeet met levende wezens is.

De nieuwe wetenschappelijke feiten over DNA geven ons de gelegenheid te verklaren dat het niet DNA is dat ons karakter bepaalt, maar dat ons bewustzijn dat doet. Het menselijke bewustzijn zet – via het linga-sārīra, ons astraal lichaam – het DNA aan of uit. De gedachte dat je DNA bepaalt wie je bent, ontnemt je de verantwoordelijkheid voor je eigen leven en de keuzes die je maakt, terwijl je alles in eigen hand hebt.

Alleen de Theosofia geeft redelijke antwoorden op dit moderne vraagstuk, net zoals ze ons de juiste informatie geeft over de kwesties van leven en dood, zoals euthanasie, orgaantransplantatie en genetische manipulatie. De mensheid ontbreekt het aan essentiële informatie om de juiste conclusies te trekken met betrekking tot deze onderwerpen. Als we op heldere wijze in al deze medisch-ethische vraagstukken de theosofische ideeën over het geboorte- en stervensproces kunnen toepassen, dan zullen we niet slechts anderen inspireren tot het maken van andere keuzes, hun gedachten zullen steeds meer gericht zijn op de spirituele achtergrond van het leven.

De meeste, zo niet alle levensvragen kunnen met behulp van de leringen van reïncarnatie en karma tot een oplossing gebracht worden. We moeten die leringen, toegepast in allerlei situaties, uitleggen.

Ten slotte een laatste voorbeeld, maar een voorbeeld dat zeker niet het minst belangrijk is: het vraagstuk van oorlog en vrede. Het geweldige leed dat door de vele oorlogen veroorzaakt wordt, heeft vooral de verkeerde veronderstelling als oorzaak, dat het doel de middelen heiligt. Theosofen weten dat elke handeling altijd – zonder uitzondering – een gevolg van dezelfde karakteristiek als die handeling oplevert. Als we succes willen hebben met onze uitleg aan onze medemensen dat edele doelen altijd edele middelen nodig hebben, dan moeten wij – Theosofen van alle organisaties – daar het voorbeeld van geven. Je kan een idee niet goed en effectief verspreiden, als je het zelf niet toepast. Je moet praktiseren wat je predikt.

Verschillende broederschappen of één Beweging?

In het licht daarvan zullen we ons in alle oprechtheid

moeten afvragen: zijn we verschillende broederschappen of zijn we één Beweging? De wetenschap dat verschillende cellen één weefsel of orgaan kunnen vormen, zal ons er volledig van moeten doordringen dat Theosofen (binnen en buiten theosofische organisaties) feitelijk de kern van de menselijke broederschap vormen. Maar die kern kan alleen dan effectief in de wereld functioneren, als ze in harmonie met zichzelf is. Als Theosofen passief zijn, overheerst door de eigenschap van *Tamas*, dan zal de kern uiteindelijk ineenkrimpen en van de uiterlijke wereld verdwijnen.

Als we te actief zijn en we handelen zonder wijsheid (overheerst door *Rajas*), dan zullen we er niet in slagen onze doeleinden te verwezenlijken en de Theosofia zal verwateren.

Maar als we harmonieus handelen, uit *Sattva*, dan zal onze invloed geleidelijk toenemen. Maar we moeten iets *doen*. Niets doen is geen optie. Gezamenlijk moeten we het theosofische licht laten schijnen op alle vraagstukken waar de mensheid mee worstelt.

Logekracht

Samen de Theosofia verspreiden is belangrijk. Alleen door een bovenpersoonlijke samenwerking kunnen we een nuttig instrument voor de Meesters zijn. Het bundelen van bovenpersoonlijk denken en handelen schept iets wat we ‘logekracht’ noemen.

Logekracht is een zeer werkelijke kracht. Ze ontstaat als verschillende Theosofen – die over de details van de leringen verschillend mogen denken – als een eenheid functioneren. Ze werken samen als chela’s, als de vingers van één hand. Vergelijk het met een gezin. In het gezinsleven heeft ieder zijn bijdrage. Zo’n hecht gezin – de kern – is aan de ene kant de poort naar esoterische bronnen en aan de andere kant straalt ze naar de buitenwereld een magnetisch veld uit. Als de kern in zichzelf verdeeld is, of als die passief is, dan zal ze weinig weerklank vinden in de buitenwereld, haar mogelijke schijnspiritualiteit ten spijt. Als de familie echter harmonieus is, dan zal elk lid ervan het andere familielid respecteren en iedereen zal zijn bijdrage in gedachte en handelen leveren.

Onze verantwoordelijkheid als Theosoof is groot. Als we onze bijdrage niet leveren, ervan uitgaan dat een ander onze taak wel zal doen, dan verzwakken we de kern. Maar als we onze taak verrichten, dan wordt de kern sterker en de weerklank is groter. Hoe hechter de kern is, des te sterker is haar invloed in de wereld en des te groter is de helende kracht.

We zijn met een relatief klein aantal werkers. Maar onze kracht ligt niet in het getal, maar in een open mind, een zuiver hart, een trouwe plichtsvulling ten opzichte van de Meesters en broederlijk besef voor onze mede-Theosofen, onze mede-discipelen; met andere woorden: onze kracht ligt in de wil om samen te werken.

Een paar zoutkorreltjes geven de soep een heel andere smaak. Wij kunnen het zout van de aarde zijn, of beter nog: het zout van het denken van de aarde.

Van ziekte naar genezing

Ziekten worden in het algemeen als vervelend en onrechtvaardig ervaren. Soms kunnen we ze als begrijpelijk of rechtvaardig zien. Bijvoorbeeld op het moment dat we, na drie weken veel te hard werken, over de grenzen van ons lichaam zijn gegaan en de griep te pakken krijgen. In dit geval kunnen we de oorzaak van de ziekte zien en begrijpen, waardoor we de ziekte beter kunnen aanvaarden en de griep uitzieken. Omdat we de relatie tussen de ziekte en de oorzaak hebben doorzien, bedenken we vervolgens dat we ons niet weer zo lang aaneengesloten moeten inspannen. Als we volgens dit inzicht leven, zullen we niet ziek worden. In dit geval van te lange inspanning en de klachten die hierop volgen, hebben wij een duidelijke rol gespeeld. Je kunt je afvragen, heeft iedere ziekte, ook ernstige ziekten zoals hartfalen en kanker, een oorzaak waar wij als mens een rol in hebben gespeeld? Is ziekte een gevolg van ons denken en handelen?

Kerngedachten:

- » Ziekte is het begin van een herstelproces van harmonie.
- » (Dis)harmonisch denken werkt zich uit naar ons lichaam, wat de mens herkent als ziekte of gezondheid.
- » Het kost vaak tijd voordat ons denken zijn weerslag krijgt in ons lichaam.
- » Groei naar hogere bewustzijnsniveaus heeft tijd nodig.
- » Ziekten kunnen ons helpen ons denken te zuiveren.
- » Het juiste motief is noodzakelijk om tot genezing te komen.

Denken en ziekte

De wetenschap heeft zich een lange tijd beperkt opgesteld en de effecten van het denken op het lichaam buiten beschouwing gelaten. Langzaam maar zeker wordt er in toenemende mate gekeken naar de invloed van ons denken op ons lichaam en wordt er steeds meer bekend. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het bekende placebo-effect, maar ook aan berichten over de invloed van ons denken op onze darmen.⁽¹⁾

Om te kunnen zien en begrijpen hoe ziekte ontstaat, moeten we beter kijken naar wat de mens is en waaruit hij is samengesteld. Het woord 'mens' is afgeleid van 'manas', hetgeen 'denken' betekent. Je kunt zeggen dat wij mensen 'denkers' zijn. De werkelijk-

ke mens is dus niet zichtbaar 'vanaf de buitenkant'. Het lichaam, waarmee wij ons identificeren, is enkel een voertuig.

Denkbewustzijn

In de oorspronkelijke kern van alle wereldreligies en filosofieën wordt ervan uitgegaan dat het waarneembare geen bestaansgrond in zichzelf kan hebben, maar dat er een stuwende kracht achter de verschijnselen zit. Denk bijvoorbeeld aan God in het Christendom, Brahma in het Hinduïsme of 'de idee van het Goede' van Plato. Bewustzijn dat zich wil uitdrukken is hierbij de stuwende kracht die achter en door elke (levens) vorm werkt. Vele wijzen en verschillende oude

bronnen verdelen bewustzijn in een aantal delen. Deze delen drukken zich van het meest innerlijke gebied, naar het meest uiterlijke gebied van de mens uit:

1. Geest: het allerhoogste in ons, de bron van inspiratie. De diepste kern van ons innerlijk bewustzijn.
2. Ziel: het intermediaire deel waarin ons denkvermogen huist en waar het menselijke bewustzijn zich het meest mee vereenzelvigd. Het *venster* waardoor het innerlijke geestelijke bewustzijn schijnt.
3. Lichaam: het voertuig waardoor de innerlijke mens kan werken en leren in de uiterlijke wereld. De *projectie* van het innerlijke geestelijke bewustzijn door het venster.

De geest straalt dus een stroom van bewustzijn door de ziel en de ziel straalt dit op zijn beurt door het lichaam. Als denkers zijn wij ons denkbewustzijn aan het ontwikkelen. Wanneer wij ons denken voor de geest geschikt hebben gemaakt om vrij door ons denken te stromen, hebben wij alle aspecten van ons denken actief gemaakt.

HET GRENZENLOZE Denkaspecten

Het denken van de mens is te onderscheiden in een aantal denkaspecten (zie afbeelding). Elk aspect van ons denken heeft zijn eigen plek en functie in onze samengesteldheid, waarbij de lagere aspecten ten dienste staan van de hogere. Ik kan bijvoorbeeld de gedachte hebben dat het me waardevol lijkt om een artikel te schrijven over ziekte en genezing. Maar teneinde boeken te kunnen lezen en artikelen te kunnen schrijven, heb ik wel begeerte, energie, gevoel en een lichaam nodig.

Denkkracht

Denkkracht is de bijzondere scheppende kracht van de mens. Wij zijn in staat om die denkkracht te richten en hiermee onze gedachten te sturen. Met behulp van ons fysieke voertuig, het lichaam, kunnen wij gedachten omzetten in acties. Denk bijvoorbeeld aan wanneer wij trek hebben. We zetten ons lichaam in beweging om ons lichaam te voorzien van voeding.

De ene persoon doet dit bewuster dan de andere. De ene persoon gaat op tijd naar bed, hoewel hij nog wel uren door had kunnen gaan met waar hij mee bezig was. Hij eet matig, hoewel het eten dat voor zijn neus stond heerlijk smaakte, et cetera. Hij blijft zijn aandacht richten op hetgeen waarvan hij zich bewust is dat het evenwichtig en duurzaam is. De andere persoon heeft minder controle over zijn begeerten. Wanneer hij ergens mee bezig is, wil hij het afmaken en gaat hij uiteindelijk veel te laat naar bed. Soms is hij moe en doet hij niets, waardoor werk zich opstapelt en hij in één keer grote hoeveelheden werk moet verrichten.

De mate van controle die wij hebben over ons denken, heeft zijn weerslag op het lichaam. Denkt men onevenwichtig? Het lichaam zal dan deze onevenwichtigheid weerspiegelen. Wat dat betreft zijn ziekten als een spiegel, als waarschuwingssignalen, die ons laten weten dat ons denken niet in balans is.

De natuur, die het universum is, is *één*, en haar oorsprong kan slechts één eeuwige Eenheid zijn. Het is een organisme waarin alle natuurlijke dingen harmoniseren en sympathiseren met elkaar. Het is de Macrokosmos. Alles is het product van één universele creatieve inspanning; de Macrokosmos en de mens (de Microkosmos) zijn één. Ze zijn één stelsel, één invloed, één adem, één harmonie, één tijd, één metaal, één vrucht.⁽²⁾

Grenzenloos leven

Het bovenstaande citaat van Paracelsus laat ons iets zien over de eenheid en grenzenloosheid van het leven. Een voorbeeld hiervan is ons lichaam. Het bestaat uit onze organen, cellen, et cetera, en onderzoek toont telkens weer aan dat er nóg kleinere deeltjes bestaan in ons lichaam en daarbuiten. Deze deeltjes verschijnen niet opeens, ze waren er al. Wij ontwikkelen alleen telkens betere instrumenten waardoor wij ze kunnen waarnemen. Zoals onze cellen onderdeel zijn van ons lichaam, zijn wij als mens onderdeel van de aarde. Zo is de aarde op zijn beurt weer onderdeel van ons zonnestelsel en ons zonnestelsel van ons

melkwegstelsel en zo tot in het oneindige.

Al het leven komt en gaat. Onze cellen vernieuwen, seizoenen wisselen elkaar af, maar als grenzenloos bewustzijn achter al het leven werkt, waar gaat dit dan naartoe? In de natuur kan niets verdwijnen. De kern van bewustzijn achter de verschijnselen is er altijd geweest en zal er altijd zijn. Op het moment dat wij sterven, werpen wij ons lichaam af en trekt ons bewustzijn zich terug naar hogere sferen. Op het moment dat wij ons weer willen uitdrukken, stroomt het bewustzijn terug richting de aarde. Alle bouwstenen die behoren tot onze lagere natuur worden door het bewustzijn weer aangetrokken zodat de reis hervat kan worden om meer geestelijke mogelijkheden te ontplooien. Deze gedachte van reïncarnatie verruimt ons beeld van ziekte enorm. Oorzaken van ziekten hoeven vanuit reïncarnatieperspectief namelijk niet *per se* te liggen in dit leven. Het is mogelijk dat een ziekte van nu een oorzaak heeft liggen in het verleden.

Wetmatigheid

Zoals de celkern patronen neerlegt voor processen en de gang van zaken binnen een cel, doen wij dit op een bewustzijnsniveau hoger, voor ons denken en gehele lichaam. De atomen van ons lichaam worden gevoed door ons denken en hier dragen wij dan ook een verantwoordelijkheid voor. Als we ons denken richten op de geestzijde, dan heeft dat een harmonieuze invloed op de atomen die ons lichaam samenstellen. Wordt ons denken gedomineerd door zelfzucht, dan zal die disharmonie uiteindelijk ook in het lichaam gestalte krijgen.

Eenheid en broederschap

Wanneer we de mens vanuit dit perspectief van leven binnen leven beschouwen, komen we er uiteindelijk op uit dat al het leven dezelfde oorsprong heeft: we zijn verbonden met elkaar. Samen zijn we een grote universele broederschap. Wanneer wij groeien richting ons innerlijke geestelijke bewustzijnsniveau, beseffen wij steeds meer van onze eenheid. Op het moment dat wij niet naar ons ontwikkelde eenheidsbesef handelen, levert dit tegenstrijdigheid op in onszelf, wat leidt tot ziekte. Eenheid vormt immers het weefsel van de Natuur; Natuur is één groot organisme. Daarom hanteert de Natuur bepaalde wetmatigheden die uitgaan van eenheid. Deze gedachte is essentieel om te begrijpen wat ziekte is.

Onze invloed op gezondheid

Mits wij ons ervoor openstellen, leren we steeds meer over

wat harmonie is en hoe wij ons kunnen afstemmen op ons hogere bewustzijn. We doen elke dag ervaringen op waarmee we onze innerlijke geestelijke vermogens kunnen ontplooien en ons denken ontwikkelen.

Dit gaat enigszins met horten en stoten. Het ontbreekt ons als mens namelijk vaak aan concentratie en kennis over waar wij onze denkkracht op moeten richten. Hierdoor denken en handelen we niet altijd overeenkomstig ons geestelijke deel. De onbalans die wij met ons denken tot stand brengen, baant zich een weg van de innerlijke mens naar de uiterlijke mens en wordt uiteindelijk zichtbaar in het lichaam als ziekte. Op het moment dat de onbalans ons uiterlijke lichaam heeft bereikt, kunnen we dan ook zeggen dat we eerdere signalen hebben gemist op het vitaliteits- en gevoelsgebied.

We zijn wat we denken

We kunnen dus geen gedachte denken zonder een effect teweeg te brengen. De ziel en het lichaam reageren continu op elkaar, waarbij de ziel leidend is — in de beste gevallen geïnspireerd door de geest. Volgens de gedachte dat er leven binnen leven is, zijn de processen in het groot er ook in het klein. Dit betekent dat het bewustzijn dat achter onze cellen en atomen werkt, onze levensatomen, op eenzelfde manier is opgebouwd en volgens dezelfde processen werkt als het menselijke bewustzijn. Wij verschillen met onze levensatomen enkel in de mate van ontwikkeling. Zij zijn niet zelfbewust en volgen de mens zonder zelfstandig na te denken. Op het moment dat wij denken, resoneren onze levensatomen met ons. Zo nemen zij onze patronen over, wat een uitwerking heeft op onze cellen, organen, et cetera, en, afhankelijk van de geaardheid van de patronen, kan dat leiden tot ziekte of gezondheid. De uitwerking van ons denken gaat dus van het spirituele naar het fysieke.

Als we ziekte beter willen begrijpen, kunnen we vanuit het bovenstaande een diepgaande conclusie trekken. Namelijk, dat we nu zijn, wat we in het verleden hebben gedacht en dat wat we nu denken, we in de toekomst zullen zijn. De verantwoordelijkheid voor gezondheid ligt dus bij onszelf. We oogsten wat we zaaien.

Denkpatronen veranderen

Een gedachte leidt tot een handeling, een handeling tot een gewoonte en het totaal van gewoonten vormt het karakter. Het veranderen van gewoonten is niet altijd even makkelijk. Willen we dit grondig aanpakken dan kunnen we het beste aan ons denken werken.

Iemand kan bijvoorbeeld de gewoonte hebben om in de avond te snoepen. Als deze persoon met de gewoonte wil stoppen, dan ervaart hij dat alsof er een innerlijke discussie gaande is. Het denkpatroon biedt weerstand: 'Als ik iets kleins pak, dan is dat toch ook al vooruitgang?' of 'Vandaag heb ik goed mijn best gedaan en verdien ik nog iets, dan begin ik morgen écht!' Deze gedachten hebben wij ooit gecreëerd en gevoed en zijn gevormd tot stevige denkpatronen.

Het heeft geen zin om in een welles-nietesdiscussie te belanden met deze gedachten. Deze strijd levert geen hogere gedachten op. Sterker nog, door de discussie aan te gaan blijf je op hetzelfde niveau met dezelfde gedachten circuleren waardoor je er niet vanaf komt. De oplossing zit in het analyseren van de karakteristieken van de gedachten over het snoepen en door te dringen tot de achterliggende kern en oorzaak ervan. Op het moment dat dit punt is bereikt, kan dit diepere inzicht fungeren als focuspunt wat de ongewenste gedachten over het snoepen overstemt en veredelt. Meer hierover is te lezen in het onderdeel 'spirituele homeopathie' uit het artikel van Joke Vermeulen in deze *Lucifer*.⁽³⁾

Geduld en doorzettingsvermogen

Wanneer je een denkpatroon wilt aanpassen, zijn geduld en doorzettingsvermogen onontbeerlijk. Het afbreken van denkpatronen en het uitzitten van lichamelijke (ziekte)effecten neemt namelijk tijd in beslag. De duur hiervan is afhankelijk van de tijd die is geïnvesteerd om een denkpatroon op te bouwen. Patronen waar je lang over hebt gedaan om ze op te bouwen, nemen meer tijd in beslag om af te breken dan patronen waar je kort over hebt gedaan. Het denken van de mens speelt hierin de grootste rol, aangezien het de patronen neerlegt voor de levensatomen om te volgen.

Ook onze levensatomen hebben tijd nodig om patronen te vervangen die wij ze hebben aangeleerd. Elk levensatoom is een klein gewoontewezen dat met ons meebeweegt en, zo boven zo beneden, voor zichzelf kleine gewoonten opbouwt. Op het moment dat je als mens een denkpatroon stilt, dieselen de levensatomen nog een tijdje na op het oude patroon. Denk bijvoorbeeld aan een stevige drinker die zijn denkpatroon afbreekt. Het lichaam zal enige tijd nodig hebben om weer te herstellen.

Het motief

Hoe sterker het motief is om het nieuwe denkpatroon te realiseren, hoe makkelijker het is. De aard van het motief

is hierbij bepalend. Wanneer je motief gefundeerd is op dieper inzicht in de eenheid van het leven en de ondersteuning van dit principe, heb je een sterke fundering waarop je het nieuwe denkpatroon kunt bouwen. Motieven die enkel terug te herleiden zijn naar persoonlijke belangen en begeerten, zijn vele malen zwakker. Dergelijke motieven beslaan enkel jezelf en hierdoor ervaar je geen wind in de rug van het geheel. Een onzelfzuchtig motief gaat over meer dan alleen jezelf. Dit maakt een onzelfzuchtig motief krachtiger dan een zelfzuchtig motief.

Geneeswijzen

Met de kennis van dit grotere perspectief – dat wij onderdeel zijn van iets groters en samengesteld zijn uit kleinere onderdelen – is de deur geopend om anders naar ziekte en genezing te gaan kijken. Er zijn verschillende manieren waarop men de mens van ziekten probeert af te helpen en elke geneeswijze heeft zijn eigen uitgangspunt.

Westerse geneeskunde

De westerse geneeskunde is vooral gericht op de uiterlijk waarneembare wereld. De symptomen in het uiterlijke lichaam worden onderzocht. Hiermee kan vervolgens de conclusie getrokken worden dat iemand bijvoorbeeld de ziekte van Crohn heeft, dat daar een aantal leefregels bij in acht moeten worden genomen en dat mogelijk medicijnen moeten worden geslikt om de symptomen te bestrijden. Eventuele mentale of psychische invloeden van de patiënt op de darmen worden veelal buiten beschouwing gelaten. Wanneer het perspectief wordt aangenomen dat de oorsprong van ziekten ligt in ons denken, is het belangrijk om te beseffen dat op deze manier alleen het uiterlijke gevolg is weggenomen en dit niet betekent dat de oorzaak van de ziekte bestreden is. (Hierbij is aangenomen dat de patiënt zijn denken nog niet heeft hervormd.)

De westerse geneeskunde is gestoeld op veel onderzoek en ervaring op het uiterlijk gebied, waardoor waardevolle inzichten zijn ontstaan zoals de vele zeer moeilijke chirurgische technieken of het nemen van antibiotica bij zeer hoge koorts die mogelijk dodelijk is door een bacteriële infectie.

Homeopathie

We weten nu dat ons denken kettingreacties veroorzaakt, die uitwerken als ziekten via ons lichaam. Homeopathie is een geneeswijze die rekening houdt met deze principes. Ze kijkt naar zowel de uiterlijk waarneembare wereld als de innerlijke wereld. Om een geschikt medicijn

te vinden, wordt een uitgebreide anamnese uitgevoerd, waarbij de homeopaat de patiënt holistisch onder de loep neemt. Hierbij wordt gekeken naar de symptomen, maar ook naar zijn karakter, jeugd, ontwikkeling, emotionele toestand, et cetera. In de ogen van de homeopaat is geen mens gelijk en behoeft ieder mens daarom een op maat gemaakt medicijn.

Homeopathie houdt rekening met het herstellend vermogen van onze samengesteldheid als mens en probeert dit te ondersteunen: homeopathie zet aan tot zelfgenezing. Een voorbeeld van ons herstellend vermogen is wanneer ons lichaam verhit raakt. De impuls wordt afgegeven dat het te warm is en er gekoeld moet worden. Vervolgens gaat het lichaam zweten om de hitte kwijt te raken. Daarom is het een homeopathisch advies om bij een verbranding het verbrande deel onder warm water te houden in plaats van koel, zodat het lichaam de impuls krijgt om te gaan koelen. Dit principe in de homeopathie heet het 'similia-principe': het gelijke met het gelijksoortige genezen. Er zijn drie grote denkers die zich hier veelvuldig mee hebben beziggehouden: Hippocrates (460 v.Chr. – 370 v.Chr.), Paracelsus (1493 – 1541) en Hahnemann (1755 – 1843). Paracelsus, een Zwitserse arts, verkondigde dat de mens geen dokter nodig heeft, maar dat de ware dokter in onszelf aanwezig is. Hij zei dat in onze eigen Natuur alles aanwezig is wat wij nodig hebben.

Om te begrijpen hoe homeopathie werkt, raden we aan om het eerdere artikel 'De wetenschappelijke benadering van klassieke homeopathie. Waarom homeopathie werkt' te lezen.⁽⁴⁾

Mentale geneeskunde

Bij mentale geneeskunde gaat men ervan uit dat je door je denkkraft aan te wenden, je jezelf kunt genezen. Daarvoor moet je een sterke wil ontwikkelen. Denk bijvoorbeeld aan een persoon die een ziekte heeft en dat deze persoon intens wenst en verlangt om hiervan vrij te zijn. Hij wil de situatie niet accepteren en ontkent het feit dat hij ziek is. Hij ontkent dit zo sterk, dat zijn lichaam niet meer ziek is.

In de Natuur stroomt alles van het spirituele naar het fysieke, van binnen naar buiten. Daarnaast is het ook een feit dat in de Natuur niets kan verdwijnen. Je kunt jezelf daarom de vraag stellen wat er door ontkenning van de ziekte met de oorsprong ervan gebeurt. De ziekte verdwijnt niet, maar wordt naar een innerlijk gebied teruggedrongen. Het terugduwen van een ziekte kan ervoor zorgen dat er een andere uitweg wordt gezocht in het lichaam om het

denken uit te werken. Het kan ook zijn dat dit leven niet meer geschikt is om de ziekte uit te werken en dat het in een later leven terug zal komen.

Verder is het terrein van mentale geneeskunde uiterst onbekend, aangezien zo goed als iedereen lerende is op mentaal gebied. Praktisch iedereen leert dagelijks meer over hoe wij ons denken kunnen beheersen. We weten nu hoe groot de effecten van het denken zijn op het lichaam. Dit maakt het een riskante aangelegenheid om hiermee te experimenteren. Er zijn veel mensen die pretenderen dat zij anderen in staat kunnen stellen om op mentaal gebied te genezen, maar of dit werkelijk het geval is, valt zeer te betwijfelen. Om een ander te helpen op mentaal gebied te genezen moet je zelf 'heel' zijn en ten volste beseffen wat 'heel' zijn inhoudt en een volstrekt zuiver motief hebben. Op het moment dat de genezer niet volledig zuiver is, loopt de zieke het risico om beïnvloed te worden met meer of andere onzuiverheden.

Genezen met wijsheid

Het is belangrijk om met gezond verstand adviezen aan te horen, situaties af te wegen en keuzes te maken. Kennis hebben over en inzicht hebben in de eenheid van de Natuur, is van groot belang bij de behandeling van ziekten. Het biedt de onderbouwing om gefundeerde keuzes te maken die helpen om van ziekten te genezen op een Natuurlijke manier.

Wanneer we dan toch ziek worden, kunnen we het beste de ziekte met zachte hand eruit werken. Hoewel het moeilijk kan zijn positief te blijven als je ziek bent, moeten we vertrouwen houden in de Natuur. Wij kunnen hierin meewerken door te beseffen, dat de ziekte een uitkomst is van een disharmonisch denkpatroon dat ons denken heeft afgeworpen en naar buiten uitwerkt via ons lichaam. De karakteristiek van de ziekte en ons denken kunnen we, zover als het ons lukt met eventuele voorgaande levens in het achterhoofd, onder de loep nemen om het probleem te achterhalen en dan eraan te gaan werken.

Aangezien de disharmonie uit het systeem gewerkt moet worden, is het beter om dit feit te accepteren en onze ziekte met geduld uit te werken. Terwijl ons huidige lichaam ziek is, werken we aan een gezonde mentaliteit, zodat op termijn ook het lichaam zich zal aanpassen. We kunnen al veel bereiken met simpele vormen van mentale training en met gezonde voeding, voldoende beweging en hygiëne. Gezond verstand is verder erg belangrijk bij het maken van een juiste keuze voor geneeswijzen en -middelen. Een gapende wond laat je natuurlijk hechten.

Als laatste en belangrijkste punt, het belang van een zuiver motief. Het bevredigen van persoonlijke belangen en verlangens leidt tot eenzaamheid en teleurstelling. Het is de diepe wens om de ware betekenis van ons leven in het grotere geheel te willen begrijpen en vervolgens daarnaar te leven, wat ons uiteindelijk tot een gezond mens maakt.

Een schoon leven, een open geest, een zuiver hart, een gretig verstand, een ongesluisde spirituele visie, hij die voor de mensheid leeft en niet voor zichzelf: deze aspecten, zoals u kunt zien, vernietigen de wortels van egoïsme, wat het einde van ziekte betekent.⁽⁵⁾

Referenties

---

1. Bijvoorbeeld: <http://www.darmgezondheid.nl/darmgezondheid/darm-en-brein/> en Giulia Enders, *De mooie voedselmachine*, Luitingh-Sijthoff, Amsterdam 2014.
2. Hartmann, Franz, *The life of Phillipus Theophrastus Bombast of Hohenheim, known by the name of Paracelsus and the substance of his teachings*. 2nd edition, revised and enlarged. Kegan Paul, Trench, Trübner, London 1896, blz. 47.
3. J. Vermeulen, 'Hoe werkt broederschap, hoe werkt een kern van broederschap en hoe werkt het genezen van de wereld?' Artikel in dit thema-nummer van *Lucifer, de Lichtbrenger*, jaargang 40, februari 2018, nummer 1, blz. 12-19.
4. SC, 'De wetenschappelijke benadering van klassieke homeopathie. Waarom homeopathie werkt'. Artikel in *Lucifer, de Lichtbrenger*, jaargang 37, december 2015, nummer 6, blz. 118-124.
5. G. de Purucker, *Esoteric Teachings*. 12 delen, Point Loma Publications, San Diego 1987, deel 8, blz. 52.

Over genezen

‘Heel zijn’, en ‘genezen’ of ‘gezond zijn’ – met andere woorden, ‘heel zijn’ en ‘gezond zijn’, of ‘geheeld’ – betekenen hetzelfde; de twee woorden ‘gezondheid’ en ‘heelheid’, (in het Engels ‘health’ en ‘wholeness’) — komen van dezelfde stam.⁽¹⁾

“Uw kennis heeft u geheeld.” *Pistis* wordt gewoonlijk vertaald met ‘geloof’ – een woord dat zo verkeerd begrepen is: het betekent het innerlijk overtuigd zijn van kosmische waarheden, de kennis van ongeziene dingen. En als een mens weet, heeft hij geen verder bewijs nodig. Bewijs is datgene wat overtuiging geeft aan het denken. Als je dat al hebt, vind je bewijs overbodig.

Als een mens heel is, is hij gezond, geheeld. En dit is, meer dan iets anders, het werk van de Theosophical Society, spiritueel, moreel en intellectueel gesproken: mensen heel te maken, elk van de zeven beginselen van gewone menselijke wezens te activeren, zodat er een goddelijk vuur door de mens zal werken, door het spirituele en intellectuele en psychische en astrale en fysieke — en voor ons mensen het beste van al: door het morele, het kind van het spirituele. Dan zijn we heel, we zijn gezond, omdat ons hele wezen in harmonie is.

Nu dan, is het niet waar dat het de taak is van de Theosophical Society om het hart en het denken van de mensen te veranderen zodat hun levens zullen veranderen, en daarmee de levens van de volkeren van de aarde? Wat is dit anders dan het helen van de oorzaken in plaats van het helen van de symptomen? De god-wijsheid gaat naar de wortel van de ziekte, en kapt deze af. En een succesvol Theosoof is niet degene die het best kan preken en de dingen op de meest fascinerende manier zegt, maar degene die de Theosofie leeft. ‘Theosoof is degene die Theosofie in praktijk brengt.’

U kent vast – en ik haal het Nieuwe Testament aan omdat het zo bekend is bij alle westerlingen – u kent vast de verhalen daarin van gezinngen door de Avatâra Jezus. U vindt exact dezelfde verhalen in alle verschillende religies of filosofieën van de wereld, antiek en modern. Zelfs onder de Heidenen in de Tempels van Aesculapius waren er patiënten die daar overnachtten en de volgende ochtend genezen waren. De overlevering zegt: “geheeld door de god/godheid”. Maar de waarheid was: “geheeld door de innerlijke omkering”, niet de omkering van de breinverstandelijke gedachten maar de omkering van een leven: een leven dat

opwaarts gericht is in plaats van neerwaarts. En de genezen en daarvoor dankbare patiënten brachten, bij wijze van een *ex voto*-offerande, op de muren van de Tempels van Aesculapius gekerfde of gegraveerde afbeeldingen aan van het genezen lichaamsdeel: een hoofd, een been, een arm, een lever, een hart, of wat dan ook, als stille getuigen of getuigenissen: “Ik ben geheeld.” Zulke dingen gebeuren, zijn altijd gebeurd, en overal. Maar hier gaat het om mensen die zichzelf helen door heel te worden — hierom alleen. Het werk van helers die anderen genezen, dat is iets anders. En genezing die plaatsvindt door het overdragen van vitaliteit door een gezond, zuiver lichaam, van een man of vrouw met een gezonde, zuivere mentaliteit is goed en juist en daarin schuilt geen kwaad. Volgens het Nieuwe Testament zegt de Meester Jezus: “Deugd (het Griekse woord betekent ‘kracht’ of ‘vermogen’) is uit mij gegaan.” ‘Deugd’ – het Griekse woord hier is *dynamis* –, en het woord van de Engelse vertalers, ‘virtue’ (‘deugd’), is etymologisch redelijk correct omdat het dezelfde betekenis geeft, maar tegelijk faalt het in zijn moderne connotatie jammerlijk om de notie over te brengen van de kracht of vermogens die Jezus verlaten, dat wil zeggen de levenskracht, vitaliteit. In de Europese talen zijn er vele woorden afgeleid van het Griekse woord *dynamis*, zoals ‘dynamisch’, ‘dynamo’, ‘dynamiet’. “Deugd is uit mij gegaan” — de vitaliteit, de sympathie, is overgegaan; en de leraar ervoer het verlies. Een heler kan alleen helen door te geven van zichzelf. En kijk hoe prachtig de oude waarheid hier zelfs opgaat: door te geven van jezelf aan anderen.

Ik heb horen zeggen door degenen wier harten harder zijn dan hun hoofd: “Kijk hier, een Theosoof en ziek, lijdend, sukkelend en miserabel kan hij niet eens het werk van een volwaardig mens doen in de wereld. Zijn karma, laat hem het uitwerken!” Natuurlijk. Maar u bent niet degene die een ander zal vertellen wanneer het karma is uitgewerkt. Het is uw plicht om te helpen en het genezingsproces aan de natuur over te laten, en het getuigt van grove wreedheid om tegen een ander – Theosoof of niet – te zeggen dat, omdat hij ziek is en lijdt, zijn zonde hem achterhaald heeft. Het is waar, maar het is niet aan ons om hierin te oordelen. Laten we de woorden van de Meester Jezus in herinnering roepen, nadat hij genezen had door overvloedige spirituele vitaliteit over te dragen: “Ga heen en zondig niet meer. Want uw zonde heeft deze ziekte over u gebracht.”

Ja, en dat we nu lijden is geen bewijs dat we de zonde die dit lijden heeft veroorzaakt in *dit* leven begingen. Het kan eeuwen geleden zijn, en nu pas, nu de man of vrouw

meer dan ooit de vitaliteit en de kracht en de gezondheid nodig heeft om voorwaarts te gaan, heeft de zonde hem of haar achterhaald en deze vorm aangenomen. Leer de les hierin, want uw zonde zal u vinden in dit of een later leven; en het is beter om de ziekte er in één keer uit te laten komen dan haar terug te dringen om vervolgens in een toekomstig leven naar buiten te zien komen, en dan zou je wensen dat je het gif in een vorig leven uitgezikt, uitgewerkt en afgedaan had.

Ja, ikzelf – en ik spreek voor mijzelf – ikzelf zou liever sterven wanneer een ongeneeslijke ziekte tevoorschijn komt, dan haar terug te dringen door middel van zwarte magie en haar zo te bewaren voor een dag dat ik elke gram van mijn kracht, vermogens en gezondheid nodig heb om mijn doel te bereiken. Het is niet aan ons om een ander te veroordelen, om te zeggen dat zijn zonde hem gevonden heeft. We weten het, maar dat is niet de manier om iemand te helpen. Het is niet bemoedigend, niet vriendelijk, niet ruimhartig, en voor zover we er kennis van hebben vanuit ons gezichtspunt kan het evengoed niet waar zijn. Abstract gesproken is het dat wel.

Hier is nog een gedachte. Een chela wordt geen chela vanwege zijn lichaam. Hij wordt een chela omdat de innerlijke mens zich snel ontwikkelt, zijn emotionele, mentale en spirituele delen. Het genie, het gewone genie in het menselijk leven, is geen genie omdat zijn lichaam spiritueel ontwikkeld is, een relatief volmaakt fysiek raamwerk is. Kijk maar eens naar de geschiedenis en dan zal je het bijna verbazingwekkende feit ontdekken dat de meerderheid van de genieën geboren is in verzwakte, vaak ziekelijke, soms feitelijk zieke, kreupele lichamen. Maar de vlam van het genie zit daarin! Dat was wat het lichaam feitelijk verlamde, wat het de levenskrachten onthield die het anders op zouden bouwen, maar die nu verzameld werden in de ziel om de ziel te voeden.

Soms is grove, robuuste fysieke gezondheid zelfs nadelig voor innerlijke groei, omdat de fysieke levenskrachten zo sterk zijn, dat ze als het ware een zware sluier om de ziel heen vormen.

Referentie

---

1. Dit artikel is een vertaling van: G. de Purucker, ‘About Healing’. In: *Wind of the Spirit*. Point Loma Publications, San Diego 1976, blz. 216-218.

International Theosophy Conferences

ITC 2018 in Berlijn!
26-29 juli

De jaarlijkse conferentie van de International Theosophical Conferences zal dit jaar van 26 tot en met 29 juli in het Seminaris Campus Hotel in Berlijn worden gehouden.

Het overkoepelende thema van dit jaar is: **“Wat is een leven dat de moeite waard is om te leven?”** (“What is a life worth living?”) Aan dit thema zijn verschillende onderwerpen gerelateerd, die broodnodig een oplossing vanuit theosofisch perspectief nodig hebben. We hebben het dan over vraagstukken die te maken hebben met het levenseinde, met depressie en religieuze intolerantie. Momenteel verzamelt de ITC studiemateriaal voor studiegroepen over deze onderwerpen. Iedereen kan daarvoor zinvolle teksten aanleveren.

Over deze verschillende onderwerpen zullen gedurende de conferentie enkele presentaties gegeven worden. Daarna zullen ze in studiegroepen belicht worden, waarbij alle aanwezigen hun meest universele visie over deze onderwerpen delen. Op deze manier hopen we heldere antwoorden te formuleren op vraagstukken waar veel van onze medemensen mee worstelen. Daardoor zullen we als Theosofische Beweging beter in staat zijn onze medemensen te helpen en te inspireren.

Uiteraard zal er tussen de lezingen en de studiegroepen de nodige tijd zijn om op informele wijze ideeën uit te wisselen. Het is altijd inspirerend om met theosofen uit andere organisaties en uit andere delen van de wereld te praten over hun inzichten en hun creatieve ideeën om de Theosofie te verspreiden. De voertaal op de ITC is Engels.

Op de website van de ITC – <http://www.theosophyconferences.org> – is alle informatie te vinden over de aanstaande conferentie in Berlijn. Je kunt je daar ook aanmelden als deelnemer.

Seminaris Campus Hotel in Berlijn

Colofon

Redactie: Barend Voorham,
Henk Bezemer, Bianca Peeters,
Rob Goor, Erwin Bomas, Bouke van
den Noort

Eindredactie: Herman C. Vermeulen

Redactieadres: Joke de Jong-van Wijk,
Mosselkreekstraat 53,
4335 TG Middelburg,
Tel. 0118-436394
(b.g.g.: 070 - 346 15 45)
e-mail: luciferred@stichtingisis.org

Reacties: De redactie houdt zich het
recht voor om ingekomen stukken te
selecteren en in te korten.

Abonnementen: kunnen op ieder
gewenst tijdstip ingaan, gelden voor
het hele kalenderjaar en worden
automatisch verlengd, indien ze niet
voor 1 december van het lopende
abonnementsjaar schriftelijk zijn
opgezegd. Dit is niet van toepassing op
cadeau-abonnementen.

Abonnementsprijzen:
Papieren abonnement
€ 26,50 voor 6 nummers (1 jaargang),
losse nummers € 4,60
Digitaal abonnement
€ 15,00 voor 6 nummers (1 jaargang),
losse nummers € 2,50
Prijswijzigingen voorbehouden,
IBAN: NL19TRIO0786911905

Uitgeverij: Stichting I.S.I.S.,
Blavatskyhuis, De Ruijterstraat 72-74,
2518 AV Den Haag, tel. 070-346 15 45,
fax 070-345 24 67
e-mail: lucifer@stichtingisis.org
internet: www.stichtingisis.org
Aanvragen van *Lucifers* kan ook via het
contactformulier op deze site.
ISSN 1382-2942

© Stichting I.S.I.S.
Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd of openbaar gemaakt in enige
vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of
enige andere manier, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

Stichting I.S.I.S.

De naam I.S.I.S. staat voor
International Study-centre for
Independent Search for truth.

Het doel van Stichting I.S.I.S. is het
vormen van een kern van Universele
Broederschap, door het bestuderen
en verspreiden van kennis over de
geestelijke achtergrond van mens en
kosmos, vrij van dogmatiek.

Stichting I.S.I.S. doet dit via cursussen,
lezingen, ondersteuning bij waarheids-
onderzoek, het uitgeven, verkopen en
uitlenen van boeken en tijdschriften,
en het stimuleren van de praktische
toepassing van die kennis.

Stichting I.S.I.S. is per definitie
boven-religieus en boven-politiek,
en ontvangt geen overheidssubsidie.
Alle werkzaamheden van Stichting
I.S.I.S. worden verricht op basis van
vrijwilligheid. De organisatie kent geen
betaalde functionarissen.

Stichting I.S.I.S. is niet verantwoordelijk
voor enigerlei verklaring of mening, die
in dit blad wordt gepubliceerd, tenzij
dit uitdrukkelijk wordt vermeld.

Stichting I.S.I.S. is een algemeen nut
beogende instelling, ANBI nummer:
50872. Zie voor de mogelijkheid om de
stichting financieel te steunen:
www.anbi.nl.

Stichting I.S.I.S.

Centraal in het werk van Stichting I.S.I.S. staan de volgende uitgangspunten:

1. De essentiële eenheid van al het bestaande.
2. Op grond daarvan: broederschap als feit in de natuur.
3. Respect voor ieders vrije wil (gebruikt vanuit deze gedachte van universele broederschap).
4. Respect voor ieders vrijheid de eigen levensvisie op te bouwen.
5. Ondersteuning geven bij het opbouwen en verdiepen van de eigen levensvisie en bij het toepassen ervan in de praktijk van het leven.

Waarom dit tijdschrift *Lucifer* heet

Lucifer betekent letterlijk Licht-brenger.

Iedere cultuur in Oost en West heeft zijn lichtbrengers: inspiratoren die de aanzet geven tot geestelijke groei en maatschappelijke vernieuwing. Zij stimuleren de mens tot zelfstandig denken en leven in besef van broederschap.

Altijd worden ze tegengewerkt en belasterd door de gevestigde orde. Altijd zijn er mensen die zich daardoor niet laten afschrikken en hun wijsheid onbevooroordeeld benaderen en onderzoeken.

Voor hen is dit tijdschrift bedoeld.

“... de titel die voor ons tijdschrift werd gekozen, slaat evenzeer op goddelijke ideeën als op de rebellie van de held in Miltons *Paradise Lost* ...

Wij werken voor ware Religie en Wetenschap, vóór feiten en tegen verzinsels en vooroordeel. Het is onze plicht – net als die van de natuurwetenschap – licht te werpen op natuurfeiten die tot nu toe waren gehuld in de duisternis van de onwetendheid ... Maar de natuurwetenschap is maar één aspect van Wetenschap en Waarheid. De wetenschap van de ziel en van de ethiek, oftewel de Theosofie, de kennis van goddelijke waarheid, is nog veel belangrijker ...”

(Helena Petrovna Blavatsky in het eerste nummer van *Lucifer*, september 1887)